

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

**The Guardian a jeho podpora informovanosti o klimatických
zmenách**

Diplomová práca

Študijný program: žurnalistika

Študijný odbor: 23. mediálne a komunikačné štúdiá

Školiace pracovisko: Katedra žurnalistiky FF UKF v Nitre

Školiteľ: PhDr. Daša Nováčiková, PhD.

Nitra 2022

Paulína Paprčková

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Paulína Paprčková
Študijný program: žurnalistika (Jednoodborové štúdium, magisterský II. st., denná forma)
Študijný odbor: mediálne a komunikačné štúdiá
Typ záverečnej práce: Diplomová práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: The Guardian a jeho podpora informovanosti o klimatických zmenách

Anotácia: Cieľom diplomovej práce je zistiť, ako sa v online priestore zmenila informovanosť britského denníka The Guardian o Konferenciách OSN o zmene klímy v priebehu pätnástich rokov (od roku 2010 – do r. 2021). Vybrané periodikum je považované za lídra v dôkladnom a kvalitnom informovaní o klimatickej kríze, preto chceme zistiť, o ktorej konferencii, a o akej environmentálnej téme denník najviac informoval čitateľov. V teoretickej časti práce si priblížime históriu novín The Guardian, pôvodne vychádzajúcich pod názvom The Manchester Guardian, aj ich pôsobenie v online priestore a zameranie sa na ekológiu. V praktickej časti využijeme nadobudnuté poznatky a prostredníctvom kvantitatívnej obsahovej analýzy a komparatívnej metódy sa pokúsime splniť náš stanovený cieľ a odpovedať na výskumné otázky.

Školiteľ: PhDr. Daša Nováčiková, PhD.

Oponent: Mgr. Marek Debnár, PhD.

Katedra: KZU - Katedra žurnalistiky

Dátum zadania: 03.10.2020

Dátum schválenia: 15.10.2020

Mgr. Andrea Chlebcová Hečková, PhD., v. r.
vedúci/a katedry

POĎAKOVANIE

Srdečná vďaka patrí mojej školiteľke PhDr. Daši Nováčikovej, PhD., ktorá bola vždy nápomocná, trpezlivá a počas konzultácií jej nikdy nezmizol úsmev z tváre. Rada by som sa jej preto poďakovala za to, že mi pri písaní diplomovej práce verila a poskytovala mi veľmi cenné rady.

Za veľa vďačím aj mojej rodine, priateľovi a kamarátom, ktorí ma počas celého vysokoškolského štúdia podporovali, povzbudzovali a držali mi palce. Ďakujem Vám.

ABSTRAKT

PAPRČKOVÁ, Paulína: The Guardian a jeho podpora informovanosti o klimatických zmenách [diplomová práca]. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. Filozofická fakulta; Katedra žurnalistiky. Vedúci diplomovej práce: PhDr. Daša Nováčiková, PhD. Komisia pre obhajoby: Katedra žurnalistiky FF UKF v Nitre. Stupeň odbornej kvalifikácie: Mgr. (magister). Nitra: Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, 2022, 77 s.

Diplomovou prácou sa snažíme objasniť, ako sa v priebehu pätnástich rokov (od roku 2010 – do r. 2022) zmenila v online priestore informovanosť britského denníka The Guardian o Konferenciách OSN o zmene klímy. Periodikum s dlhoročnou históriou je celosvetovo známe nielen pre svoje nezávislé a kvalitné spravodajstvo, ale i vďaka dôkladnému spracovávaní ekologických tém. Klimatická kríza je v súčasnej dobe veľmi naliehavým problémom, preto chceme zistiť, či The Guardian naozaj venuje daným témam takú pozornosť, ako tvrdí. V prvej kapitole sa zameriavame na históriu a vývoj denníka, ktorý vyše sto rokov vychádzal pod názvom The Manchester Guardian. Pozornosť taktiež upriamujeme na jeho začiatky a pôsobenie v online priestore, a zaujíma nás aj súčasná podoba webovej stránky. Druhá kapitola sa už konkrétne zameriava na The Guardian a podporu informovanosti o životnom prostredí, klimatických zmenách či klimatickej kríze. Objasníme fungovanie redakcie a jej zapájanie sa do rôznych environmentálnych kampaní a iniciatív, ale pozrieme sa aj na jednotlivé rubriky. V rámci druhej kapitoly sa venujeme tiež tomu, ako denník The Guardian informoval o Konferenciách OSN o zmene klímy alebo o rôznych ekologických témach v 19., 20. a 21. storočí. V tretej kapitole uvádzame očakávané ciele, metodiku práce a výskumné otázky spolu s hypotézami. Posledná kapitola pozostáva z výskumnej časti, v ktorej pomocou vhodne zvolených výskumných metód hľadáme odpovede na vopred stanovené otázky. V závere práce sumarizujeme a vyhodnocujeme všetky zozbierané výsledky.

Kľúčové slová: The Guardian, Konferencia OSN o zmene klímy, klimatická kríza, klimatická zmena, ekológia.

ABSTRACT

PAPRČKOVÁ, Paulína : The Guardian and its promotion of climate change awareness [Diploma Thesis]. Constantine the Philosopher University in Nitra. Faculty of Philosophy; Department of Journalism. Thesis supervisor: PhDr. Daša Nováčiková, PhD. Committee for defence: Department of Journalism FF UKF in Nitra. Degree of Qualification: Mgr. (Master). Nitra: Faculty of Philosophy of Constantine the Philosopher University in Nitra, 2022, 77 p.

With our diploma thesis we are trying to clarify how the informedness in online space has changed the last eleven years (from 2010 to 2022) of the British daily The Guardian about climate change of UN conferences. The periodical with a long history is known worldwide not only for its independent and high-quality news, but also for thorough processing of ecological topics. Nowadays the climate crisis is a very acute problem, so we want to find out if The Guardian really pays as much attention to the issues as it claims. In the first chapter, we focus on history and development of the daily, which has been published for over a hundred years under the title The Manchester Guardian. We also draw our attention to its beginnings and operation in online space, and we are also interested in actual form of the website. The second chapter already focuses specifically for The Guardian and promoting environmental awareness, climate change or the climate crisis. We explain the function of the editorial office and its involvement in various environmental campaigns and initiatives, but we also look at the individual sections. In the second chapter, we also look at how The Guardian reported on UN conferences about climate change or various environmental issues in the 19th, 20th and 21st centuries. In the third chapter we state the expected goals, work methodology and research questions together with hypotheses. The last chapter consists of the research part, in which we look for answers to predetermined questions using appropriately chosen research methods. We summarize and evaluate all the collected results at the end of the work.

Key words: British daily The Guardian, United Nations Climate Change conference, climate crisis, climate change, ecology.

OBSAH

Zoznam grafov a tabuliek	7
Slovník.....	8
Úvod.....	11
1 História denníka The Guardian.....	14
1.1 Predchodca The Manchester Guardian	14
1.2 The Manchester Guardian sa mení na The Guardian.....	16
1.3 Nedeľník The Observer.....	19
1.4 The Guardian a The Observer v online priestore	20
1.4.1 Webová stránka The Guardian a jej podoba.....	25
2 The Guardian a podpora informovanosti o životnom prostredí.....	27
2.1 Redakcia, rubriky a klimatický záväzok	27
2.2 Prierez najvýznamnejších článkov o ekológii z 19. a 20. storočia.....	29
2.3 Informovanie o ekologických témach v 21. storočí.....	32
2.4 Informovanosť o vybraných Konferenciách OSN o zmene klíme.....	34
3 Metodika a ciele práce	36
3.1 Výskumná téma a ciele práce.....	36
3.2 Výskumné otázky a hypotézy	37
3.3 Metódy a metodika výskumu.....	39
4 Výskumná časť práce.....	41
4.1 Počet článkov počas COP16 v Cancúne v roku 2010.....	41
4.1.1 Témy článkov počas COP16 v Cancúne v roku 2010	43
4.2 Počet článkov počas COP21 v Paríži v roku 2015.....	45
4.2.1 Témy článkov počas COP21 v Paríži v roku 2015.....	47
4.3 Počet článkov počas COP26 v Glasgowe v roku 2021	49
4.3.1 Témy článkov počas COP26 v Glasgowe v roku 2021	51
4.4 Komparácia počtov článkov počas COP16, COP21 a COP26	53
4.5 Komparácia tematického zamerania COP16, COP21 a COP26	56
4.6 Diskusia.....	58
Záver	61
Zoznam použitej literatúry	63
Zoznam použitých článkov dostupných na internete.....	65

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK

Graf 1 Počet článkov COP16 Cancún, 2010.....	41
Graf 2 Témy článkov COP16 Cancún, 2010	43
Graf 3 Témy článkov počas jednotlivých dní COP16	44
Graf 4 Počet článkov COP21 Paríž, 2015.....	45
Graf 5 Témy článkov COP21 Paríž, 2015	47
Graf 6 Témy článkov počas jednotlivých dní COP21	48
Graf 7 Počet článkov COP26 Glasgow, 2021.....	49
Graf 8 Témy článkov COP26 Glasgow, 2021	51
Graf 9 Témy článkov počas jednotlivých dní COP26	52
Graf 10 Celkový počet článkov o COP	55
Graf 11 Celkový prehľad tém.....	57
Tabuľka 1 Počet článkov COP16 Cancún, 2010	42
Tabuľka 2 Témy článkov COP16 Cancún, 2010.....	43
Tabuľka 3 Počet článkov COP21 Paríž, 2015	46
Tabuľka 4 Témy článkov COP21 Paríž, 2015.....	47
Tabuľka 5 Počet článkov COP26 Glasgow, 2021	50
Tabuľka 6 Témy článkov COP26 Glasgow, 2021.....	51

SLOVNÍK

Newsletter

Elektronická správa odosielaná v pravidelných intervaloch prostredníctvom e-mailu. Obsahuje správy o aktivitách organizácií alebo prehľad najdôležitejších článkov za určité obdobie, pričom je adresovaný odoberateľom či predplatiteľom periodík. (Cambridge dictionary, 2022, online)

Podcast

Digitálny zvukový súbor, ktorý si môžu poslucháči stiahnuť z internetu, prehrať na počítači alebo na inom zariadení. (Cambridge dictionary, 2022, online)

Stand-up comedy

Predstavenie jedného človeka, ktorý na javisku rozpráva vtipy a zábavné príbehy. (Cambridge dictionary, 2022, online)

Tag

Značka alebo kľúčové slovo, ktoré vystihuje konkrétne informácie zahrnuté v článku. (JUROŠKO, 2020, online)

Emisie (emission)

Priame alebo nepriame vypúšťanie škodlivých a znečisťujúcich látok, ktoré vznikajú skoro pri každej priemyselnej výrobe, do ovzdušia. Medzi emisie sa zaraďujú: oxidy dusíka, uhlíka, síry, výfukové plyny, ťažké kovy (ortuť, olovo), prach či popolček. (SLE, 2022, online)

Fosílna palivá (fossil fuels)

Ide o nerastné suroviny na báze vodíka a uhlíka, ktoré vznikli pred miliónmi rokov v zemskej kôre z odumretých rastlín a živočíchov bez prístupu vzduchu. (SIEA, 2020, online) Podľa skupenstiev ich môžeme deliť na plynné (zemný plyn), kvapalné (ropa) i tuhé (uhlie) fosílna palivá. (SLE, 2022, online) Ich spaľovaním sa uvoľňuje tepelná energia, ale negatívom je aj vznik škodlivých látok a skleníkových plynov, takže majú výrazný dopad na životné prostredie. Sú považované za vyčerpatel'ny a neobnovitel'ny zdroj energie. (SIEA, 2020, online)

Globálne otepľovanie (global warming)

Zmena v klimatickom režime Zeme zapríčinená človekom. (LAPIN, 2004, online) Nárast skleníkových plynov, najmä oxidu uhličitého (CO₂), v globálnej atmosfére vedie k zvyšovaniu celkovej priemernej teploty v prízemných vrstvách atmosféry. Následkom globálneho otepľovania sú prudké zmeny počasia a klímy, napr. záplavy, silné dažde a suchá. (SLE, 2022, online)

Klimatická kríza (climate crisis)

Vážna situácia, ktorá si vyžaduje okamžité riešenia a opatrenia na spomalenie alebo zastavenie nepriaznivých dopadov klimatickej zmeny, vďaka čomu by sa zabránilo vážnemu a trvalému poškodeniu životného prostredia. (Oxford Learner's Dictionaries, online)

Klimatická zmena (climate change)

Dlhodobá zmena klímy Zeme, najmä v dôsledku zvýšenia priemernej teploty vzduchu. Klimatická zmena je výsledkom ľudskej činnosti, ktorá vedie k zvyšovaniu koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére, hlavne oxidu uhličitého (CO₂) a metánu. (Cambridge dictionary, 2022, online)

Skleníkové plyny (greenhouse gases)

Prispievajú k prirodzenému skleníkovému efektu a vyplývajú z činnosti človeka (výroba/spotreba). Medzi skleníkové plyny antropogénneho pôvodu patria: nefluorvodíkové plyny ako oxid uhličitý (CO₂), metán (CH₄), oxid dusný (N₂O). Ďalšími sú fluorvodíkové plyny, napr. halogénované (HFCs) a perfluorované uhľovodíky (PFCs) a hexafluoridy síry (SF₆). K skleníkovým plynom sa tiež zaraďuje ozón (O₃) a vodná para. (ISSP, 2007)

Skleníkový efekt (greenhouse effect)

Zvyšovanie radiačne aktívnych plynov v atmosfére, ktoré absorbujú teplo vyžarované zo Zeme a následne ohrievajú tú časť atmosféry, v ktorej sa nachádzajú. Spätným a oveľa silnejším vyžarovaním atmosféry potom menia bilanciu tepelného žiarenia na povrchu Zeme. (VOJTILLA – ŠIROKÝ, 2009, online)

Obnoviteľné zdroje energie (renewable energy)

Nevyčerpatel'né zdroje energie, ktoré sa neustále obnovujú. Sú považované za čisté, pretože na životné prostredie majú len nepatrný vplyv. Zaraďujeme medzi ne slnečnú, vodnú, veternú, geotermálnu energiu a biomasu.
(SLE, 2022, online)

Neobnoviteľné zdroje energie (non-renewable energy)

Obmedzené a vyčerpatel'né zdroje energie, medzi ktoré patria fosílna palivá ako uhlie, ropa, zemný plyn a rašelina. Ich využívanie má za následok znečistenie životného prostredia.
(SLE, 2022, online)

Ozón (ozone O₃)

Nestály výbušný plyn zložený z troch atómov kyslíka (značka O₃). Má charakteristický zápach. Významnú úlohu zohráva najmä v stratosfére, kde vzniká a vytvára tzv. ozónu vrstvu. Tá následne pohlcuje škodlivé UV slnečné i vesmírne žiarenie. V poslednej dobe sa však vytvára aj prízemnej vrstve a je škodlivý. Je hlavnou časťou smogu a prispieva ku vzniku kyslých dažďov a skleníkového efektu. (JAVYS, 2022, online)

Ozónová diera (ozone depletion)

Ničivý proces pri ktorom dochádza ku stenčovaniu ozónovej vrstvy v stratosfére. Je spôsobený zvyšujúcim sa obsahom chlóru (značka Cl) v atmosfére, ktorý sa tam uvoľňuje z freónov vplyvom UV žiarenia zo Slnka. Najvýraznejšie zmenšenie ozónovej vrstvy badať nad pólmi, najmä tým južným. (JAVYS, 2022, online)

Odlesňovanie (deforestation)

Proces, pri ktorom dochádza ku vyrúbu stromov a ničeniu lesov bez ich následnej obnovy. Cieľom je zmenšiť plochy lesov, aby boli využité na iné účely. (JURÁŠEK, 2018, online) Odlesňovanie spôsobuje poľnohospodárstvo, infraštruktúrne projekty a výstavba, baníctvo, neudržateľné lesné hospodárstvo, ale i požiare.
(DŽUKOVÁ – BEDNÁROVÁ, 2018, s. 141)

Environmentálna udržateľnosť (environmental sustainability)

Využívanie prírodných produktov a energie takým spôsobom, ktorý nepoškodzuje životné prostredie. (Oxford Learner's Dictionaries, online)

ÚVOD

„Práve čelíme človekom spôsobenej katastrofe globálnych rozmerov, najväčšej hrozbe za tisíce rokov – klimatickej zmene. Ak nebudeme konať, kolaps civilizácie a vyhynutie prírody je na obzore.“

- David Attenborough (Konferencia OSN o zmene klímy, Katovice 2018)

Klimatická zmena, často tiež označovaná ako klimatická kríza, je v súčasnej dobe najakútnejším problémom, ktorý ľudstvo zažíva. Možno dokonca tvrdiť, že ide o globálnu hrozbu, ktorú zapríčinili samotní ľudia. Pod toto tvrdenie sa totižto podpísali vedci z celého sveta, pričom potvrdili, že súčasná klimatická zmena je výsledkom len a len ľudskej činnosti. (ADAM, 2007, online)

Aj keď si to niektorí stále nechcú pripustiť, nejde o nejaký abstraktný alebo vymyslený pojem, či problém z ďalekej budúcnosti, ktorý sa nás nijako nedotýka. Práve naopak – dopady klimatickej zmeny sú už viditeľné vo všetkých častiach sveta, ohrozujú ekosystémy a životy všetkých druhov na planéte Zem. Rýchlo sa zvyšujúca teplota atmosféry so sebou prináša extrémne počasie a problémy ako nedostatok vody a s tým súvisiace suchá, nedostatok potravín, topenie ľadovcov a dvíhanie hladiny morí i oceánov, požiare, záplavy i mnoho ďalších. Greenpeace dokonca poukazuje na konkrétne problémy týkajúce sa Slovenska a uvádza, že klimatická kríza „začala uberať zo slovenských zdrojov pitnej vody, berie si tretinu z dopestovaných úrod, je zodpovedná za smrť tisícov Slovákov a vážne ohrozuje zdravie milióna obyvateľov Slovenska“. (BARÁT – PECHO, 2020, s. 3)

Téma klimatickej krízy nie je ľahostajná ani nám a nemala by byť nikomu. Veľmi dobre si uvedomujeme, ako sa nás to dotýka, aj aké dôsledky môže mať na náš život. Za kľúčové preto považujeme informovanie a vzdelávanie ľudí o tejto problematike, čo sa dá zabezpečiť práve prostredníctvom médií. Zároveň je možné využiť silu masmédií na požadovanie okamžitých opatrení, bez ktorých sa celá situácia nepredstaviteľne zhorší. Úloha médií a ich vplyv je v tomto prípade nesporný, keďže práve oni dokážu ovplyvňovať postoje a názory verejnosti. Sociologička Dorothy Nelkin dokonca tvrdí, že ľudia rozumejú rôznym vedeckým otázkam najmä prostredníctvom medializácie, než skrze skúsenosti či vzdelanie. Týka sa to najmä problémov, ktoré nemajú pre ľudí žiadne hmatateľné dôsledky. (NELKIN, 1987)

Práve preto je podľa nás dôležité skúmať mediálne pokrytie klimatickej krízy (klimatickej zmeny), o čo sa pokúsime v rámci našej diplomovej práce. Na výskum sme si preto vybrali britský denník *The Guardian*, a to z viacerých relevantných dôvodov.

The Guardian, predtým známy ako *The Manchester Guardian*, sa už od svojho vzniku v roku 1821 venoval okrem spravodajstva aj ekologickým témam a problémom. V súčasnosti sú dokonca dané britské noviny s dlhoročnou históriou považované za popredný zdroj environmentálnych správ a komentárov. Svojimi vyjadreniami to potvrdil napríklad časopis pre profesionálnych novinárov *Columbia Journalism Review*, ktorý napísal: „Už nejaký čas prináša každý deň tie najkvalitnejšie správy o zmenách klímy práve *The Guardian*...“ (HERTSGAARD – POPE, 2019, online) Súhlasil s tým i portál neziskových výskumných organizácií *European Journalism Observatory*, keď uviedol: „*Stredolavicový denník The Guardian už dlho vedie informačnú kampaň upozorňujúcu na klimatické zmeny.*“ (KENNEDY, 2020, online) Slovenské periodikum s názvom *Denník N* zas o *The Guardian* povedalo: „*Guardian patrí medzi lídrov v dôslednejšom informovaní o klimatickej kríze.*“ (STRUHÁRIK, 2019, online)

Britský denník si tiež potvrdil pozíciu lídra v tejto oblasti podpísaním vlastného klimatického sľubu a zapojením sa do viacerých iniciatív zameraných na podporu informovanosti o klimatickej kríze. Denník sa taktiež stal „*prvou mediálnou organizáciou s certifikátom B Corp. Pripojil sa tak ku komunite ďalších spoločností z celého sveta, ktoré sa zaviazali, že budú otvorene a transparentne podporovať pozitívne spoločenské zmeny.*“ (The Guardian, 2019 b, online)

Z týchto tvrdení, ale aj z nášho ďalšieho predvýskumu nám vyplýva, že *The Guardian* je ideálnym periodikom, ktorý môžeme skúmať v rámci našej práce a zistiť tak, akým spôsobom prispieva k podpore informovanosti o klimatických zmenách. Konkrétne nás bude zaujímať, ako sa v online priestore zmenila jeho informovanosť o Konferenciách OSN o zmene klímy v priebehu pätnástich rokov (od r. 2010 – do r. 2021).

Diplomovú prácu sme rozdelili na dve hlavné časti, a to na teoretickú a výskumnú. V prvej časti sa bližšie pozrieme na historický vývin denníka *The Guardian*, pretože aj keď ide o periodikum vychádzajúce viac ako dvesto rokov, pre slovenských čitateľov nemusí byť také známe. Pozornosť taktiež upriamime na jeho pôsobenie v online priestore a zaujímať nás bude aj súčasná podoba stránky. V druhej kapitole sa už konkrétne zameriame na jeho podporu informovanosti o ekológii a klimatickej kríze.

Objasníme tiež fungovanie redakcie a jej zapájanie sa do rôznych ekologických kampaní či iniciatív, ale všímať si budeme i jednotlivé rubriky na webovej stránke. V rámci tejto kapitoly sa napokon dostaneme aj k samotným Konferenciám OSN o zmene klímy (COP), konkrétne si priblížime COP16 v Cancúne (rok 2010), COP21 v Paríži (rok 2015) a COP26 v Glasgowe (rok 2021). V tretej kapitole uvedieme očakávané ciele, výskumné otázky, hypotézy a metodiku práce.

Výskumnú časť práce bude tvoriť štvrtá kapitola spolu s diskusiou, v rámci ktorej budeme hľadať odpovede na naše otázky. Zozbierané výsledky si nakoniec zosumarizujeme a vyhodnotíme.

1 HISTÓRIA DENNÍKA THE GUARDIAN

1.1 Predchodca The Manchester Guardian

Noviny *The Manchester Guardian*, dnes známe ako *The Guardian*, vznikli v roku 1821. Zakladateľom periodika bol John Edward Taylor, britský obchodník s bavlnou. Ako prvý vyšiel v apríli 1821 prospekt, ktorý mal objasniť ciele a zámery novovznikajúcich novín. O mesiac neskôr, konkrétne 5. mája 1821, vydal J. E. Taylor prvé číslo *The Manchester Guardian*, ktorého náklad bol len 1 000 výtlačkov. Noviny spočiatku vychádzali ako týždenník – vždy v sobotu. Titulná strana neobsahovala žiadne správy a pozostávala čisto z inzercie a reklamy. Rovnakú podobu titulnej strany si noviny udržali viac ako sto rokov, keďže až 29. septembra 1952 inzerciu po prvý raz nahradili správy. (MOLE, 2021, online)

Jeden výtlačok stál až 7 penny, čo bola v tej dobe vysoká suma, ktorú si robotníci ani príslušníci stredných vrstiev nemohli dovoliť. Na prelome 18. a 19. storočia totiž vytvorila anglická vláda opatrenia namierené proti tlači, ktoré mali obmedzovať jej slobodu. Novinový kolok, dane z papiera či z inzercie, ale aj rôzne kaucie sa stali významnými prostriedkami vládnej politiky. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003) „*Týmito ekonomickými nástrojmi anglická vláda účinne pôsobila na prelome storočí jednak na zvyšovanie ceny novín, jednak na výšku ich nákladov a konzervovala tak mieru rozšírenosti periodickej tlače naďalej iba pre najbohatšie vrstvy spoločnosti.*“ (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003, s. 40) Dane z vedomostí, ako ich v tom čase označovali, sa uplatňovali a neprestajne zvyšovali skoro 150 rokov. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003) Dva roky pred vznikom manchesterského *The Guardian* prijal parlament tzv. náhubkový zákon, ktorý okrem iného zvyšoval „*novinový kolok a stanovil minimálnu predajnú cenu za periodicnú tlačovinu na šesť penny.*“ (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003, s. 41) Vláda sa takýmto spôsobom snažila zabrániť vydavateľom, aby svojvoľne znižovali cenu periodík a prenikali tak medzi širšie vrstvy populácie. Pokiaľ vydavatelia porušili niektoré z opatrení, hrozili im vysoké sankcie a tresty. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003)

V roku 1836 nastala prvá zmena v periodicite vydávania novín. Zníženie novinových kolokov a daní viedlo k tomu, že *The Manchester Guardian* mohol vychádzať dvakrát do týždňa, v sobotu a v stredu. (The Guardian, 2017 a, online) Celkové víťazstvo v boji proti daniam z vedomostí nastalo až za čias panovania kráľovnej Viktórie (1837 – 1901).

Parlament najskôr zrušil daň z inzercie (r. 1853), potom novinový kolok (r. 1855), daň z papiera (r. 1861) a nakoniec i novinárske kaucie (r. 1869). Zrušenie novinového kolku so sebou prinieslo prudký rozvoj vidieckej tlače a v mnohých mestách vznikali nové denníky. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003) Jestvujúce noviny si zas mohli dovoliť prejsť na dennú periodicitu, čo bol aj prípad manchesterského *The Guardianu*, ktorý začal od toho roku vychádzať šesťkrát do týždňa – od pondelka do soboty. Zároveň sa znížila ich cena na 2 penny, čo je v prepočte menej ako 1 libra. (The Guardian, 2017 a, online)

Po smrti predchádzajúceho vlastníka Johna Edwarda Taylora ml. sa stal novým majiteľom editor Charles Prestwich Scott. Liberálny mysliteľ so silnými morálnymi princípmi, ktorý tento post zastával až 57 rokov (1872 – 1929), sa v roku 1905 rozhodol, že noviny kúpi. Nový majiteľ vždy považoval žurnalistiku za službu verejnosti a nebál sa zaujať i kritické stanovisko. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003) Celý život sa riadil svojim novinárskym krédom: „*V komentovaní má človek voľnú ruku, fakty sú však posvätné. Propagandou...treba opovrhovať. Hlas protivníkov...si treba vypočuť... Byť úprimný je správne; ale ešte správnejšie je byť nestranný*“. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003, s. 164) *The Manchester Guardian* sa pod Scottovým vedením dočkal národného i medzinárodného uznania a vďaka publikovaným článkom mali noviny taktiež „*morálny vplyv na svetovú politiku*.“ (The Guardian, 2012, online)

The Manchester Guardian sa už v tej dobe považoval za „*vedúci liberálny hlas*“, a preto chcel časom rozšíriť svoj dosah a osloviť širšie, než národné publikum. (NUSAIRI EL, 2016, online) Týždeň po podpísaní Versailleskej zmluvy, ktorá formálne ukončila prvú svetovú vojnu medzi Nemeckom a spojeneckými mocnosťami, začali vydávať nový týždenník. *Guardian Weekly* sa od 4. júla 1919 (dátum prvej publikácie) zameriaval výhradne na medzinárodné spravodajstvo a stanovil si jasné poslanie: „*Chceli by sme v kompaktnej týždennej podobe predstaviť to najlepšie a najzaujímavejšie z Guardianu. Niečo, čo je zároveň najvýraznejšie a nezávislé od času*.“ (NUSAIRI EL, 2016, online) *Guardian Weekly* mal slušný počiatočný príjem, pričom najväčší predaj zaznamenal v USA. Redakcia bola spokojná, keďže sa od začiatku snažila zaujať práve amerických čitateľov. (NUSAIRI EL, 2016, online)

V roku 1924 kúpil manažér *The Manchester Guardian* John Russell Scott (syn C. P. Scotta) večerník s názvom *Manchester Evening News*. Obidve periodiká následne začlenil pod spoločnosť Manchester Guardian a Evening News Ltd. Tá existuje dodnes, no už pod novým názvom Guardian Media Group. (The Guardian, 2017 a, online)

Po odchode C. P. Scotta do dôchodku sa v roku 1929 stal editorom denníka Johnov brat Edward Taylor Scott. Manchesterský *The Guardian* však viedol len krátko, pretože zomrel v dôsledku tragickej nehody. Nezávislosť *The Manchester Guardian* bola po Charlesovej a Edwardovej smrti vážne ohrozená, a preto John R. Scott v roku 1936 založil správcovskú spoločnosť Scott Trust (tzv. Scottovo opatrovníctvo), na ktorú následne prešlo vlastníctvo *Manchester Guardianu*. J. Scott takýmto spôsobom zabezpečil novinám finančnú a redakčnú nezávislosť, a zároveň zaistil, aby liberálne hodnoty a princípy *Guardianu* ostali nezmenené. (The Guardian, 2015 d, online)

Ako sme už spomínali, v roku 1952 sa výrazne zmenila grafická podoba denníka *The Manchester Guardian*. Titulná strana až do 29. septembra toho roku pozostávala z ôsmich stĺpcov plných reklamy a inzercie. Noviny si dokonca udržali rovnaký štýl aj v prípade, že nastali nejaké významné historické udalosti. Keď vo februári 1952 zomrel kráľ Juraj VI., otec budúcej panovníčky Alžbety II., správa o jeho úmrtí sa nachádzala až na štvrtej strane. (STODDARD, 2012 b, online) Na prvý pohľad sa nová titulná strana od tých predchádzajúcich príliš nelíšila. Inzerciu nahradili správy, avšak i tie zalamovali do stĺpcov. Napriek tomu išlo o pomerne radikálny krok, ktorý v editoriáli obhajovali tvrdením, že ide o „prispôsobenie sa moderným trendom v novinách. Pre čitateľov by to malo byť prospešnejšie bez toho, aby sa nejakým spôsobom zmenil charakter novín.“ (STODDARD, 2012b, online)

1.2 The Manchester Guardian sa mení na The Guardian

V roku 1959 sa na titulnej strane zmenilo ešte niečo – samotný názov novín. V sobotu 22. augusta 1959 vyšlo posledné číslo *The Manchester Guardian* a v pondelok 24. augusta už denník niesol meno *The Guardian*. (HOLBORN – NAREWSKA, 2011, online) V spomínanom sobotnom výtlačku sa nachádzal i článok so zdôvodnením tejto zmeny. Redakcia čitateľom sľubovala, že „vynechanie slova *Manchester* neznamená žiadnu zmenu politiky [novín], a, dúfame, že ani neúctu k nášmu domovu.“ (HOLBORN – NAREWSKA, 2011, online) Slovo Manchester v názve už jednoducho nebolo potrebné, keďže nezodpovedalo skutočnému potenciálu novín, ktoré v tom čase poznalo nielen britské, ale i medzinárodné publikum.

Zvýšil sa tiež náklad novín, keďže postupom času rástol počet predaných výtlačkov. (HOLBORN – NAREWSKA, 2011, online) „Pred dvadsiatimi rokmi sa mimo Cross Street [sídlo redakcie v Manchestri; pozn. autorky diplomovej práce] dokázalo predat len 20 000 kópií. Dnes je ich počet asi 118 000. Predtým bol celkový náklad 52 000, v súčasnosti je to okolo 183 000,“ písalo sa v článku z 22. augusta 1959. (HOLBORN – NAREWSKA, 2011, online)

Ďalším dôvodom na zmenu názvu sa stalo sťahovanie redakcie z Manchestru. Už v roku 1961 začali tlačiť *The Guardian* aj na lisoch *Sunday Times* v Londýne, čo malo umožniť rýchlejšie dodávanie denníka do južného Anglicka. Tlač na dvoch miestach naraz však so sebou niesla nemalé problémy. Vo výtlačkoch sa čoraz častejšie objavovali typografické chyby, za čo si *The Guardian* vyslúžil od satirického dvojtýždenníka *Private Eye* prezývku „Grauniad“. (MOLE, 2021, online) V tom istom roku si redakcia prenajala kancelárske priestory v Gray's Inn Road v Londýne, kde sídlil i spomínaný *Sunday Times*. K ďalšiemu sťahovaniu potom došlo v roku 1964, keď sa editor a časť redakcie pripojili k svojim londýnskym kolegom. Od sedemdesiatych rokov redakcia pobývala na ulici Farringdon Road a jej posledným londýnskym sídlom sa v roku 2008 stala budova na King's Cross, kde sa nachádza dodnes. (The Guardian, 2017 a, online)

V rokoch 1965 až 1966 sa objavil ďalší veľký problém – finančný. Tlač z Londýna a Manchestru denník zaťažovala viac, než bolo únosné. Zmena názvu totiž nestačila na to, aby mohlo bývalé vidiecke periodikum konkurovať londýnskym denníkom. (MOLE, 2016, online) Navyše na jeseň 1966 zachvátila anglický novinový priemysel jedna z najväčších finančných kríz v dejinách. Ohrozená nebola len tlač pre masy (napr. *Daily Mail*, *The Sun*), ale zánik hrozil i tým najvýznamnejším a najslávnejším anglickým novinám – *The Times* a *The Guardian*. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003)

Doposiaľ noviny zanikali z dôvodu, že prichádzali o čitateľov a tým aj o inzerentov. *The Times* a *The Guardian* však takýto problém v roku 1966 nemali, keďže ich náklad rástol, avšak zrejme nie dostatočne rýchlo. Úsporné opatrenia britskej vlády, ktoré mali zvrátiť krízu celého anglického hospodárstva, spôsobili novinám prudký pokles z príjmov inzercie. Nič horšie sa už novinám, ktoré boli od inzercie závislé, nemohlo stať. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003) „*The Guardian* sa točil v začarovanom kruhu – nemohol si účtovať viac za umiestnenie inzercie do novín, pokiaľ nedokázal mať dostatok čitateľov na to, aby sa to inzerentom oplátilo. Väčší počet čitateľov však nemohol získať bez toho, aby znížil kryciu cenu papiera, čo by zas dovedlo denník k bankrotu.“ (MOLE, 2016, online)

Inzercie a reklamy sa tak v novinách nachádzalo stále menej, a preto i príjmy ostávali nízke. (ŠEFČÁK – VOJTEK, 2003) Finančné problémy boli dokonca také vážne, že hrozilo zlúčenie denníkov *The Times* a *The Guardian* do jedného periodika. Deviaty šéfredaktor *The Guardianu* Alistair Hetherington s tým však od začiatku nesúhlasil a s podporou správcovskej spoločnosti Scott Trust túto možnosť rezolútne odmietol. Vedenie denníka *The Times* zas našlo výhodnejšie riešenie než fúziu. (MOLE, 2016, online)

Večerníku *Manchester Evening News* sa, našťastie, darilo lepšie a jeho zisky držali *The Guardian* naďalej pri živote. Toto nešťastné a dlhodobé neudržateľné opatrenie sa vyriešilo až v roku 1967, keď sa tieto koncerny od seba oddelili. Obaja manažéri v nich tak mohli vykonávať zmeny podľa vlastných potrieb. (MOLE, 2016, online)

Samostatný *The Guardian* následne potreboval vlastného generálneho riaditeľa a stal sa ním advokát Peter Gibbings. (MOLE, 2016, online) Hlavný zahraničný korešpondent Harold Jackson označil jeho príchod za zlomový bod a dokonca tvrdil, že „zachránil noviny“. (MOLE, 2016, online) P. Gibbings sa spolu s novým reklamným riaditeľom Gerrym Taylorom pustil do reformy novín. V rámci úsporných opatrení museli spraviť viaceré škrtky a znížiť počet zamestnancov. (MOLE, 2016, online)

Napriek tomu, dňa 3. februára 1969, dostali čitatelia do rúk nanovo prepracovaný *The Guardian* s rozdielnou titulnou stranou. Nové vedenie však vedelo, že zmena dizajnu už nestačí na prilákanie ďalších čitateľov či zvýšenie príjmov z reklamy. (MOLE, 2016, online) Namiesto zvyšovania poplatkov za reklamu spravil G. Taylor úplný opak. V jednom z rozhovorov prezradil, že: „...znížil ceny, vyjednával a uzatváral dohody“. (MOLE, 2016, online) Začal sa tiež venovať marketingu a rozpoznal hodnotu krátkych inzerátov, do ktorých sa začalo vo veľkom investovať práve v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. V roku 1972 sa začala finančná kríza ustáľovať, takže aj celková situácia v *The Guardian* sa pomaly zlepšovala. (MOLE, 2016, online)

Môžeme povedať, že sa denník z krízy poučil, lepšie spoznal svojich čitateľov a stal sa flexibilnejším. Kríza noviny nielenže posilnila, ale stala sa dobrou prípravou na vzostupy a pády, ktoré *The Guardian* čakali v nasledujúcich rokoch.

1.3 Nedeľník The Observer

V roku 1988 začala redakcia vydávať i nový sobotný magazín *The Guardian Weekend*, no dôležitejším sa stal jún 1993, kedy spoločnosť Guardian News and Media Group (neskôr Guardian Media Group) odkúpila najstarší nedeľník na svete – *The Observer*, ktorému hrozil zánik. Vďaka novému vlastníkovi si noviny dokázali udržať redakčnú nezávislosť a naďalej sa venovať liberálnej politike či odhaľovaniu škandálov. Editor Roger Alton (vo funkcii od r. 1998 – 2008) o nedeľníku povedal: „*The Observer* sú najstarším britským nedeľníkom. Bol 'nezbedný' a často strkal nos do vecí, do ktorých nemal. Viac ako dvesto rokov však prinášal to najlepšie z umenia, kultúry, politiky, športu a ekonomiky. Budeme sa snažiť, aby to tak ostalo aj naďalej. Naším cieľom je udržať si pozíciu najvzrušujúcejších britských nedeľných novín.“ (The Guardian, 2002, online)

Na počiatku 21. storočia začala redakcia do hlavných novín pridávať i týždenné prílohy ako *The Observer Magazine*, *Review*, *Sport*, *Business & Media* a špecializované mesačníky ako *The Observer Food Monthly* (o jedle), *Observer Sport Monthly* (o športe), *The Observer Music Monthly* (o hudbe) a *The Observer Film Magazine* (o filmoch). V roku 2006 zas pribudol časopis pre ženy s názvom *Observer Women monthly*. (The Guardian, 2017 b, online)

The Observer pôvodne vychádzal vo veľkom formáte – tzv. „broadsheet“ (430 x 595 mm), čo znamenalo, že dvojstrana zodpovedala približne veľkosti papiera A1. Zmenilo sa to až 8. januára 2006, kedy noviny prešli na formát „berliner“ (470 x 315 mm) a stali sa prvým celofarebným nedeľníkom vo Veľkej Británii. Poslednýkrát sa rozmery upravili v roku 2018, pričom prešli na najmenší, tzv. „tabloid“ formát (280 x 430 mm). (The Guardian, 2002, online)

Rok 2008 nedeľníku priniesol nového editora Johna Mulhollanda a sťahovanie redakcie z Herbal Hill do budovy na King's Cross, kde sídlili sesterské noviny *The Guardian*. (The Guardian, 2017 b, online) O dva roky neskôr prišiel *The Observer* s vynoveným dizajnom, čím reagoval na rýchlo sa meniacu dobu a žurnalistické trendy. Tlačené noviny sa vďaka tejto zmene rozdelili na štyri samostatné sekcie. (The Guardian, 2002, online)

Čitatelia si v hlavných novinách, ktoré obsahovali správy a politiku, mohli nájsť aj ďalšie tri prílohy, konkrétne *Sport*, *The New Review* a *The Observer Magazine*. Navyše sa v nich ešte každú štvrtú nedeľu nachádzal mesačník *The Observer Food Monthly* (gastronómia).

Príloha *Sport* prinášala informácie zo sveta športu a *The New Review* bola, naopak, určená milovníkom umenia a kultúry, ale venovala sa i vede, technike a zahraničným reportážam. *The Observer Magazin* zas môžeme považovať za lifestylový magazín, ktorý čitateľom ponúkal články o móde, vzťahoch, jedle, záhradníčení a mnohých iných témach. (MULHOLLAND, 2010, online)

Za zmienku tiež stojí, že v priebehu rokov si *The Observer* vyslúžil viaceré ocenenia. Na British Press Awards nedeľník vyhlásili za „Národné noviny roka 2006“, v roku 2018 zas získal cenu „Investigatíva roka“ a jeho prílohy sa taktiež umiestnili na prvom mieste. *Sport Monthly* dostal ocenenie „Pravidelná príloha roka“ v roku 2001, *Food Monthly* v roku 2005 a 2012. Za svoje články bolo ocenených aj množstvo novinárov, či už z redakcie *The Observer*, alebo aj z denníka *The Guardian*. (Society of Editors, 2014, online)

Okrem ocenení mal nedeľník i jeden problém. V roku 2008 Egypt zakázal jeho predaj, pretože publikoval karikatúry, ktoré údajne urážali proroka Mohameda. Okrem neho nemohli v krajine vychádzať ani ďalšie medzinárodné noviny: britský denník *Wall Street Journal*, nemecké denníky *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *Die Welt* a časopis *Der Spiegel*. (France 24, 2008, online)

Na začiatku 21. storočia spustil *The Observer* vlastnú internetovú stránku. O pár rokov neskôr zas pribudol blog s názvom *The Observer Blog*. Išlo tiež o jedny z prvých novín, ktoré vytvárali podcasty. Fungovaniu nedeľníka *The Observer* a denníka *The Guardian* v online priestore sa však venujeme najmä v nasledujúcej kapitole.

1.4 The Guardian a The Observer v online priestore

V roku 1995 sa v denníku *The Guardian* po prvý raz objavili farby. Fotka na titulnej strane už nebola čiernobiela a farbami sa začala odlišovať aj hlavička novín. Za prelomový však môžeme považovať najmä január 1999, kedy spustili webovú stránku s názvom *The Guardian Unlimited*, ktorá pozostávala zo sekcií *Správy*, *Futbal*, *Kriket*, *Práca*. (MOLE, 2021, online) Nedeľník *The Observer* mohli čitatelia nájsť na internete až o rok neskôr. Okrem stránok *observer.co.uk* a *mediatheguardian.com* vznikol v apríli 2000 i prvý blog – *Guardian Weblog*. (The Guardian, 2017 a, online)

V danom roku zbieral internetový *Guardian Unlimited* jedno ocenenie za druhým. Na prestížnych US Eppy Awards dostala stránka cenu za najlepší dizajn a na Newspaper Society Awards ocenenie za najlepšie noviny na webe (The Guardian, 2017 a, online)

Do roku 2001 sa zas webovej stránke podarilo získať cez 2,4 milióna užívateľov, čo z nej urobilo najpopulárnejšie britské webové noviny. Vo februári toho istého roku sa tiež zmenila URL adresa z *guardianunlimited.co.uk* na *guardian.co.uk*. (The Guardian, 2017 a, online)

V roku 2003 sa *The Guardian* rozhodol, že spoplatní niektoré webové služby. Hlavná webová stránka zostala neobmedzená a bezplatná pre všetkých užívateľov, ale tí, čo mali záujem, si mohli predplatiť i newsletter *The Wrap* a *The Informer*. Tie by im potom každý deň prichádzali do e-mailových schránok. *The Wrap* obsahoval denný prehľad správ a *The Informer* súhrn noviniek či náhľad budúceho čísla novín. (The Guardian, 2003, online)

Novinkou bolo aj digitálne vydanie, ktoré ponúkalo domácim a zahraničným čitateľom presnú repliku denníka. Čitatelia si vďaka digitalizácii mohli z pohodlia domova prezerat' tlačene noviny v online podobe. Aj túto službu spoplatnili, pričom si užívatelia mohli vybrať medzi mesačným alebo ročným predplatným. *Guardian Unlimited* taktiež zaviedol možnosť zaplatiť si za zobrazovanie stránok bez reklám. Stal sa tak prvým internetovým denníkom vo Veľkej Británii s takouto službou. (The Guardian, 2003, online)

Guardian Unlimited v novembri 2005 ponúkol známemu stand-up komikovi Rickymu Gervaisovi a jeho kolegom, aby ich rádiová šou *The Ricky Gervais Show* začala vychádzať vo forme podcastu. Ten zožal okamžitý úspech a už počas prvého mesiaca mal v priemere 261 670 stiahnutí týždenne. (PLUNKETT, 2006, online) Na začiatku roku 2006 sa podcast držal na čele svetového rebríčka, a dokonca získal zápis do Guinnessovej knihy rekordov ako najst'ahovanejší podcast. (PLUNKETT, 2006, online) V roku 2011 zase priniesli viaceré spravodajské webové stránky informáciu, že podcast prekonal 300 miliónov stiahnutí. (THE WRAP, 2011, online)

Podcasty neskôr začali vytvárať aj redaktori denníka *The Guardian*, takže v súčasnosti majú poslucháči k dispozícii viacero pravidelne vychádzajúcich relácií. Medzi jeden z najvýznamnejších britských podcastov môžeme zaradiť denný spravodajský podcast s názvom *Today in Focus*. Od novembra 2018, kedy ho spustili, vyšlo cez 600 epizód. Samotný denník uvádza, že ich podcast má „*rýchlorastúce globálne publikum a medzi rokmi 2019 a 2020 zaznamenal nárast počtu čitateľov o 51 percent.*“ (The Guardian, 2021 d, online) Prvou moderátorkou sa stala Anushka Asthana, ktorú v roku 2021 nahradilo trio Rachel Humphreysová, Nosheen Iqbalová a Michael Safi. (The Guardian, 2021 d, online)

Ďalšími známymi podcastmi sú *Football Weekly* (analýzy a správy o futbale), *The Long Read* (obsahuje audio nahrávky dlhých článkov), *Politics Weekly* (politický podcast) a *Science Weekly* (diskusia o vedecko-technických objavoch). Samozrejme, konečný počet podcastov je oveľa vyšší. Na platforme Apple Podcast ich môžete nájsť až 38, no nie všetky ešte produkujú nové časti. (SLANEY – SANDERSON, 2018, online)

Pokiaľ ide o printové noviny, postupom času bolo zrejmé, že tradičný formát denníka už nie je vyhovujúci. *The Guardian* preto 12. septembra 2005 zmenil formát na tzv. „berliner“ a stal sa prvými celofarebnými národnými novinami vo Veľkej Británii. (MOLE, 2021, online) Okrem zmeny formátu došlo tiež k celkovému vynoveniu dizajnu a novinkou bol i špeciálny typ písma – Guardian Egyptian, vytvorený priamo pre tieto noviny. (The Guardian, 2009 b, online) Šéfredaktor *The Guardian* Alan Rusbridger neskôr povedal: „*Bola to výzva, ostať verný našej žurnalistike, ktorá teraz priťahuje rekordné počty celosvetového publika, a zároveň nájsť moderný formát tlače pre novú generáciu čitateľov v tejto krajine.*“ (The Guardian, 2009 c, online)

Pre mediálnu spoločnosť, vždy známu svojou oddanosťou k základným hodnotám, to bol zároveň skvelý spôsob, ako šetriť papier aj životné prostredie. Ako nevýhodné sa však ukázalo to, že formát „berliner“ si vyžadoval výmenu tlačiarenských lisov, keďže vo Veľkej Británii neexistoval stroj, ktorý by dokázal tlačiť noviny takýchto rozmerov. (The Guardian, 2009 c, online) *The New York Times* vtedy informoval, že denník *The Guardian* musel do nových strojov „investovať 80 až 142 miliónov libier“. (LYALL, 2005, online) Ako sme už spomínali v predchádzajúcej kapitole, *The Observer* pristúpil k rovnakej zmene v roku 2006, teda len o rok neskôr.

Rok 2006 priniesol i novú webovú sekciu s názvom „*Komentár je zdarma*“. Tá mala poskytovať „*otvorený priestor na diskusie, spory, hádky aj zhody, a čitateľov vyzývať na to, aby komentovali všetko, čo si prečítajú.*“ (The Guardian, 2017 a, online) Názov jej dali podľa známej vety z eseje C. P. Scotta: „*Komentár je zadarmo, ale fakty sú posvätné.*“ (SCOTT, 1921, s. 10) Redaktori tam spolu s autormi z radov verejnosti mohli uverejňovať svoje eseje, komentáre a názory na rôzne témy. Komentáre pod článkami tiež boli moderované, teda odstránené v prípade, že nedodržiavali normy a pravidlá stránky. V súčasnosti už sekcia nesie jednoduchší názov „*Názory*“.

O tri roky neskôr (rok 2009) zas vznikla aplikácia *Guardian App* pre vlastníkov mobilov iPhone a iPod Touch. V januári 2011 aplikáciu vynovili a na jeseň už bola dostupná i pre Android a Windows. (The Guardian, 2017 a, online) V septembri 2011 taktiež *The Guardian* predstavil svoju prvú aplikáciu pre sociálnu sieť Facebook a v októbri pre tablety značky iPad. (RUSBRIDGER, 2011, online)

Novinkou bolo tiež spustenie americkej domovskej stránky na adrese *guardiannews.com*, ktorá nahradila prechádzajúcu stránku *Guardian America*, fungujúcu od roku 2007. Webová stránka *Guardian US* si tvorila vlastný obsah, ale často preberala aj správy z denníka *The Guardian*. Museli však byť nejakým spôsobom relevantné pre americké publikum. (NEYFAKH, 2007, online) O tri roky neskôr začala fungovať i austrálska stránka s názvom *Guardian Australia*. V júli 2013 nastala ešte jedna zmena. Celú webovú stránku presunuli na adresu *theguardian.com*, kde ju môžeme nájsť dodnes. Denník na novej adrese už o rok neskôr zaznamenal rekordnú návštevnosť presahujúcu 100 miliónov pozretí za mesiac. (The Guardian, 2017 a, online)

Rok 2015 sa do dejín novín zapísal vďaka Katharine Vinerovej, ktorá sa stala prvou ženskou šéfredaktorkou denníka *The Guardian*, keďže takmer 194 rokov stáli na jeho čele samí muži. Jedenásty šéfredaktor Alan Rusbridger sa po dvadsiatich rokoch rozhodol vzdať funkcie a členovia predstavenstva Scott Trust si za novú šéfredaktorku vybrali práve Vinerovú. Tá už predtým zastávala v denníku viaceré významných pozícií, hoci zo začiatku (r. 1997) pracovala ako redaktorka. V roku 2013 sa presťahovala do Sydney, kde dohliadala na spustenie webovej stránky *Guardian Australia*. O rok neskôr sa zas presunula do New Yorku a nahradila Janine Gibsonovú na poste šéfredaktorky *Guardian US*. Zároveň si udržala pozíciu zástupcu šéfredaktora Guardian News & Media. V súčasnej dobe je stále na čele denníka *The Guardian*. (The Guardian, 2015 c, online)

Samozrejme, webová stránka prešla od svojho počiatku mnohými premenami. Viackrát vylepšila dizajn, pribúdali nové sekcie, rubriky a rôzne výhody pre predplatiteľov a podporovateľov denníka. K transformácii dizajnu došlo taktiež v rokoch 2007, 2008, 2010 a 2015, ale, samozrejme, vývoj stránky pokračoval ďalej. Zatiaľ posledné vylepšenie nastalo v roku 2018, odvtedy jej vzhľad výraznejšie neupravili. (BLAU, 2015, online) Dizajnu webovej stránky sa však venujeme najmä v nasledujúcej kapitole.

V januári 2018 redakcia nezmenila len podobu webovej stránky a aplikácie, ale aj printových novín, ktoré začali vychádzať v zmenšenom tabloidovom formáte. Čitateľov na túto zmenu pripravili už o rok skôr a cieľom bolo usporiť náklady na tlač, ktoré sa stále viac zvyšovali. Prevádzka lisov bola čoraz viac drahšia, keďže v apríli 2005 mal *The Guardian* priemerný náklad 341-tisíc výtlačkov, a v apríli 2017 sa znížil len na 154-tisíc. Redakcia sa teda i takýmto spôsobom snažila znížiť svoje miliónové prevádzkové straty. „*Prechod na bulvárny (tabloidový) formát nám umožní byť oveľa flexibilnejší a lepšie reagovať na meniaci sa dopyt po tlačených novinách. Zároveň nám to ročne ušetrí milióny libier a pomôže stať sa finančne nezávislými, aby sme mohli investovať do toho najdôležitejšieho: do žurnalistiky Guardianu,*“ skonštatovala šéfredaktorka K. Vinerová. (VINER – PEMSEL, 2017, online) Po podpise zmluvy získal *The Guardian* a *The Observer* nového vydavateľa – Trinity Mirror, ktorý tlačil aj časopisy *Sunday Mirror*, *Daily Mirror* a *Sunday People*. (SWENEY, 2017, online) Novinkou bol taktiež čitateľnejší typ písma Guardian Headline a tmavomodrá hlavička novín. (VINER, 2018, online)

Každý rok popularita internetového *The Guardian* rástla a za desaťročie sa im podarilo vybudovať veľkú základňu podporovateľov. V roku 2018 využívalo ich platené služby viac než milión užívateľov. Investigatívni redaktori denníka sa venovali kauzám ako Panama Papers, Paradise Papers, spolupracovali s aktivistami z WikiLeaks a poukázali na mnohé ďalšie pochybenia, zločiny a škandály. Za svoju prácu získali novinári množstvo ocenení, avšak medzi to najvýznamnejšie patrí Pulitzerova cena, ktorú *The Guardian* vyhral spolu s americkým denníkom *Washington Post*. Najvyššie ocenenie americkej žurnalistiky si vyslúžili za ich prevratné články odhaľujúce aktivity tajnej Národnej bezpečnostnej agentúry (NSA). (PILKINGTON, 2014, online)

V pandemickom roku 2020 zas redaktori odhalili, že Dominic Cummings, hlavný poradca britského premiéra Borisa Johnsona, porušil lockdown a na niekoľko týždňov odcestoval s rodinou mimo Londýna. Poradca sa nachádzal v meste Durham a nedodržiaval izoláciu napriek tomu, že mal pozitívny test a príznaky ochorenia COVID-19. (WEAVER, 2020, online)

Článok Matthewa Weavera o Cummingsovi dokonca nominovali v kategórii „The Scoop of the Year“ na The Press Awards 2020. O výhru sa nakoniec rozdelil s denníkom *Daily Mirror*, pretože priniesli tú istú správu súčasne. (Society of Editors, 2021, online)

Pandémia koronavírusu (SARS-CoV-2) tiež zmenila režim v redakcii *The Guardian*, keďže všetci zamestnanci museli opustiť kancelárie a pracovať z domu. Napriek tomu počty nominácií, a aj počty získaných ocenení ukázali, že denník zažil úspešný rok. Celkovo získal *The Guardian* a jeho redaktori osem cien, vrátane ceny za „News Website of the Year“. (The Guardian, 2021 b, online) Porotcovia o webovej stránke vyhlásili, že je to „web, na ktorý sa v roku 2020 musíte obrátiť pre jeho spoľahlivé informovanie a analýzy“. (Society of Editors, 2021, online) Vyzdvihli tiež rekordné čísla návštevnosti, keďže stránka za ten rok dosiahla až 200 miliónov pozretí mesačne a v priemere sa načítala viac ako 600-krát za sekundu. (MOLE, 2021, online)

1.4.1 Webová stránka *The Guardian* a jej podoba

Webovú stránku denníka *The Guardian* si čitatelia môžu aj v súčasnosti prezerat' bezplatne, takže registrácia nie je nutná. Články nebývajú uzamknuté a vie si ich prečítať ktokoľvek. „Na rozdiel od mnohých spravodajských organizácii sme nechali svoju žurnalistiku otvorenú pre celosvetové publikum. Nezaviedli sme platobnú bránu, pretože sa domnievame, že každý človek si zaslúži prístup ku kvalitnej žurnalistike. Najmä v čase, keď je kriticky dôležité vecne a dôveryhodne informovať,“ uvádza sa na webovej stránke denníka. (The Guardian, 2021 c, online) Za jednu z nevýhod sa, naopak, dá považovať i zobrazovanie reklám a výziev na zaplatenie predplatného. Neregistrovaní čitatelia taktiež nemajú možnosť pridávať komentáre a zapájať sa do diskusií pod článkami.

Čitatelia, ktorí by chceli *The Guardian* podporiť, tak môžu spraviť viacerými spôsobmi. Na výber majú digitálne predplatné a predplatné *The Guardian Weekly*. Skúšobná verzia digitálneho predplatného je na 14 dní zadarmo. Potom je možné platiť prvé tri mesiace 7,49 € a neskôr už 14,99 € mesačne. Zvoliť si môžu i ročné predplatné s cenou 125 €, pričom od ďalšieho roku sa cena zvýši na 149 €. Výhodou digitálneho predplatného je prémiový prístup do aplikácií *The Guardian Editions* a *Guardian Live App*. (The Guardian, 2021 a, online)

Druhou možnosťou je predplatenie týždenníka *The Guardian Weekly*, ktorý pre celosvetové publikum prináša sumár tých najdôležitejších správ za týždeň. Čitatelia si v tom prípade môžu vybrať z troch foriem platenia. Najlacnejšou možnosťou je 6 týždenníkov za 6 €, a potom sa suma zvýši na 21 € mesačne. Okrem mesačnej platby je v ponuke aj ročná, no tá stojí 220, 68 € a od ďalšieho roku až 245, 20 €. Výhodou tohto druhu predplatného je 35 % zľava z každého čísla, prístup do digitálneho archívu a týždenný newsletter od editora Grahama Snowdona. (The Guardian, 2021 f, online)

Týždenník vám príde poštou priamo domov, pričom v cene predplatného je už zahrnuté poštovné. Internetový denník je tiež možné podporiť jednorazovým alebo opakovaným príspevkom v ľubovoľnej sume.

Pokiaľ ide o dizajn webovej stránky, môžeme povedať, že je prehľadný, ucelený a interaktívny. Ako prvé zaujme užívateľov hlavička, pripomínajúca printovú verziu novín. Charakteristickými sú tri farby – tmavomodrá a biela so žltou, ktoré sú použité na písomovom fonte. Zvyšok stránky je biely, aby na ňom boli dobre viditeľné všetky aktuálne správy. Najvýraznejším prvkom v hlavičke je, samozrejme, logo s názvom novín, odkazujúce na hlavnú stránku. Okrem toho sa tam nachádza hlavné menu, slúžiace ako navigácia pre návštevníkov stránky. Na výber majú z podstránok *Správy*, *Názory*, *Šport*, *Kultúra*, *Životný štýl*. Pod tým sa ešte nachádzajú momentálne najvyužívanejšie kľúčové slová ako *koronavírus*, *klimatická kríza*, *životné prostredie*, *futbal* a mnohé ďalšie.

Navigácia je rovnaká naprieč celou webovou stránkou, menia sa len kľúčové slová v závislosti od zvolenej krajiny. Užívatelia si môžu v pravom hornom rohu prepnúť stránku na anglické, americké, austrálske alebo medzinárodné vydanie. Ako sme už spomínali, podľa vybranej krajiny sa mierne mení aj tematické zameranie správ. Na webovej stránke sa ďalej nachádzajú tie najdôležitejšie správy, rozdelené podľa jednotlivých kategórií.

Titulky sú písané cez lomku – na začiatku je červenou označená krajina alebo kľúčové slovo, a potom už nasleduje samotný titulok. Ako príklad môžeme uviesť správu s titulkom: „*Rusko/Zaznamenali rekordných 210 000 úmrtí na COVID-19*“ alebo „*Technológie/Facebook, Instagram a WhatsApp zasiahol výpadok*“. Podtitulky sú využívané len zriedka, zväčša sú potrebné len pri správach, kde sa žiada bližšie vysvetlenie obsahu. Najvýznamnejšie správy sú taktiež doplnené titulnou fotkou rozličných rozmerov. Užívatelia si môžu zvoliť kategórie, ktoré ich zaujímajú, a tie, ktoré čítať nechcú je možné jednoducho skryť. Na hlavnej stránke sú zobrazené videá, podcasty, počasie a fotky dňa. Na konci stránky sa zas nachádza tabuľka desiatich najčítanejších správ dňa a najviac komentovaný či zdieľaný článok.

Päta webovej stránky má rovnaký vzhľad ako hlavička, vďaka čomu sú vizuálne oddelené od ostatnej časti. Užívatelia tam môžu nájsť informácie o redakcii, denníku, ale i odkazy na sociálne siete *The Guardian* ako Facebook, Twitter, YouTube, Instagram a LinkedIn. Nachádzajú sa tam aj kontakty, zoznam redaktorov, ponuky práce a rôzne ďalšie nastavenia. Po zadaní e-mailu sa tam tiež môžu prihlásiť na odber newslettera *The Guardian Today*.

2 THE GUARDIAN A PODPORA INFORMOVANOSTI O ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

2.1 Redakcia, rubriky a klimatický záväzok

The Guardian, ktorý bol dlhodobo popredným zdrojom environmentálnych správ a komentárov, si v roku 2009 upevnil svoju pozíciu vytvorením samostatnej rubriky o životnom prostredí. Čitatelia ju mohli nájsť na webovej stránke pod názvom „*Životné prostredie*“, a nachádzali sa tam všetky články, fotografie a videá venujúce sa širokej škále ekologických problémov. Registrovaní užívatelia tiež mali možnosť zapojiť sa do diskusií alebo písať vlastné komentáre či eseje na rôzne ekologické témy. (The Guardian, 2009 a, online)

V čase vzniku environmentálnej rubriky pozostával tím zo šiestich odborných korešpondentov, pričom jeden publikoval z Washingtonu DC a druhý z Číny. Okrem toho mal *The Guardian* vytvorenú aj sieť vplyvných komentátorov a blogerov, ktorí vydávali články v rámci sekcie „*Názory*“. (The Guardian, 2009 a, online) Ďalšie desiatky novinárov pribudli v nasledujúcich rokoch, najmä v čase, keď vznikla americká verzia *Guardian US* a austrálska *Guardian Australia*. (The Guardian, 2009 a, online)

Významným krokom redakcie *The Guardian* bolo v roku 2019 podpísanie klimatického sľubu. Zaviazali sa v ňom k transparentnosti, k zníženiu uhlíkovej stopy na nulu do roku 2030, ale taktiež k tomu, že na webovej stránke ani v printových novinách nebudú uverejňovať reklamu od spoločností ťažiacich fosílnu palivá. Okrem toho čitateľom sľúbili, že i naďalej budú publikovať kvalitné a nezávislé správy zamerané na životné prostredie či klimatickú krízu. V jednom z bodov sa tiež zaväzovali, že budú klásť dôraz na environmentálnu žurnalistiku s použitím vhodnej lexiky a odborných termínov. (The Guardian's environmental..., 2019, online)

Namiesto slovného spojenia „klimatické zmena“ sa rozhodli používať vhodnejšie termíny ako „klimatická núdza“ alebo „klimatická kríza“. Ďalším slovným spojením, ktoré chceli novinári *The Guardianu* zmeniť, bolo „globálne otepľovanie“, pričom začali uprednostňovať „globálne prehrievanie/zhavenie“. (CARRINGTON, 2019, online) Podobnými premenami si prešli aj ďalšie výrazy, čo však neznamenal, že by tie pôvodné boli v novinách zakázané.

Výber slov bol, samozrejme, na redaktoroch, ale nové pojmy lepšie vystihovali naliehavosť a vážnosť daných ekologických problémov. (CARRINGTON, 2019, online) Šéfredaktorka K. Vinerová túto zmenu zdôvodnila slovami: „*Chceme si zabezpečiť vedeckú presnosť a zároveň dať čitateľom jasne najavo, že ide o veľmi vážny problém. Napríklad slovné spojenie 'zmena klímy' znie dosť pasívne a jemne v porovnaní s tým, že vedci hovoria o katastrofe pre ľudstvo.*“ (CARRINGTON, 2019, online) Denník zmenu terminológie obhajoval i tým, že k rovnakému kroku tiež pristúpili vedci a organizácie (napr. OSN, Met Office a iné). (CARRINGTON, 2019, online)

Od apríla 2019 zas začal *The Guardian* každý deň v rámci predpovede počasia informovať čitateľov o aktuálnej koncentrácii oxidu uhličitého (CO₂) v atmosfére, čo malo byť pripomienkou toho, že v súčasnosti je jeho koncentrácia najvyššia za posledné tri milióny rokov, a je potrebné tento problém okamžite riešiť. (CARRINGTON, 2019, online) „*Úrovně oxidu uhličitého v atmosfére tak dramaticky vzrástli, že zahrnutie týchto informácií do predpovede počasia je symbolom toho, čo ľudská činnosť robí s našou klímou. Ľuďom treba pripomínať, že klimatická kríza už nie je problémom budúcnosti – musíme ju riešiť hneď a záleží na každom jednom dni,*“ vysvetlila túto novinku šéfredaktorka. (CARRINGTON, 2019, online)

Svoj klimatický prísľub redakcia *The Guardian* aktualizovala aj nasledujúce roky, pričom vždy zverejnila progres, ktorý za uplynulé mesiace dosiahla. Všetky články o klimatickom záväzku môžu čitatelia nájsť i v samostatnej rubrike s názvom „*Náš klimatický záväzok*“. (The Guardian climate..., 2020, online) *The Guardian* sa zároveň snažil presvedčiť ďalšie svetové médiá o tom, že klimatická núdza už nastala a je potrebné prijať náležité opatrenia. Ako hlavný partner iniciatívy „Covering Climate Now“, ktorú v roku 2019 založili spoločnosti *Columbia Journalism Review* a *The Nation*, chcel presadzovať väčšiu informovanosť v spravodajstve o klimatickej kríze a environmentálnych problémoch. (The Guardian, 2021 e, online) K iniciatíve sa postupne pridalo „*vyše 400 redakcií z celého sveta s takmer dvojbiliónovým publikom.*“ (The Guardian, 2021 e, online)

Pokiaľ ide o ďalšie rubriky spadajúce pod „*Životné prostredie*“, na webovej stránke je ich hneď niekoľko. Závisí to od verzie, ktorú majú čitatelia aktuálne zvolenú, keďže ako sme už spomínali, americká aj austrálska stránka si značnú časť obsahu tvorí sama, takže sa publikované správy môžu líšiť od tých na britskej či medzinárodnej stránke *The Guardian*.

Všetky verzie majú šesť zhodných rubriík, konkrétne: *Klimatická kríza*, *Divočina*, *Energetika*, *Znečistenie*, *Náš klimatický záväzok* a *Názory*. Úplne zhodné rubriiky má len britský *The Guardian* a jeho medzinárodná verzia. Obe webové stránky napríklad uverejňujú články o COP26, teda 26. Konferencii OSN o zmene klímy 2021 v Glasgowe. *Guardian Australia* zas obsahuje rubriiky venujúce sa problémom s oceánmi, Veľkou koralovou bariérou a mnohými ďalšími. Na americkej webovej stránke *Guardian US* okrem iného dominujú rubriiky o spornom ropovode Keystone XL pipeline, ktorý má dopravovať ropu z Kanady do USA, alebo investigatívne vyšetovanie redakcie s názvom „*Táto zem je vaša*“. Redaktori však písali aj o ďalších témach a udalostiach súvisiacich so životným prostredím, a to už od samotného počiatku novín.

2.2 Prierez najvýznamnejších článkov o ekológii z 19. a 20. storočia

Na základe archívu denníka *The Guardian* môžeme tvrdiť, že prvý článok o prírode bol uverejnený už v máji 1821. Stĺpček, informujúci o hniezdení havranov čiernych, sa objavil v historicky prvom čísle novín *The Manchester Guardian*. (The Guardian, 2015 b, online) V júli 1844 zas redakcia vydala správu, v ktorej prosila kompetentné osoby o „*viac zelene v zadymenom a špinavom Manchestri*“. (MOLE, 2021, online) Článok poukazoval na skutočnosť, že Manchester ako jediné mesto z celého Spojeného kráľovstva nemá parky, promenády alebo akékoľvek areály vhodné na verejnú rekreáciu občanov. (MOLE, 2021, online)

V druhej polovici 19. storočia sa v periodiku po prvý raz objavil pojem skleníkový plyn. Správa z roku 1863 prinášala najnovšie zistenia významného írskoho fyzika a vedca Johna Tyndalla, ktorý tvrdil, že skleníkové plyny blokujú odrazenie slnečného žiarenia späť do vesmíru. (MOLE, 2021, online) O šesť rokov neskôr noviny informovali o zasadnutí mesta Newcastle, kde chceli zvážiť možné kroky proti „*škodlivým výparom*“, teda znečistenému ovzdušiu. (The Guardian, 2015 a, online)

Aj v 20. storočí priniesol denník, ešte stále vychádzajúci pod názvom *The Manchester Guardian*, viacero článkov o znečisťovaní životného prostredia. Jedným z nich bola správa, publikovaná 16. októbra 1913, o „*škandále s čiernym dymom v Manchestri*“. (The Guardian, 2019 a, online) Autor v nej opisoval nielen činnosť „*bojovníkov*“ proti znečisťovaniu ovzdušia, známych pod názvom The Smoke Abatement League, ale čitateľov tiež informoval o tom, že ak uprednostnia plyn pred spaľovaním uhlia, zabránia tak každodennému vypúšťaniu ton sadzí do atmosféry.

V tej dobe boli totiž od spaľovania obrovského množstva uhlia závislé ako domácnosti, tak aj celá priemyselná výroba. (The Guardian, 2019 a, online)

Kritická situácia so znečisteným ovzduším dosiahla svoj vrchol 5. – 8. decembra 1952, kedy nastala udalosť známa ako Veľký londýnsky smog (The Great Smog of London). Celé hlavné mesto vtedy zahalila hustá hmla, ktorá sa v kombinácii so silným znečistením premenila na smrtiaci smog. Nulová viditeľnosť spôsobila kolaps dopravy, ale najmä zdravotné problémy u ľudí, ktorí sa sťažovali na silný kašeľ a ťažkosti s dýchaním. (LASKIN, 2006) Na následky smogu a znečisteného vzduchu prišli o život tisíce občanov. Britský výbor ministerstva zdravotníctva odhadol počet obetí na 3 500 až 4 000. (LIVINGSTONE, 2002) Podľa epidemiologičky a toxikologičky Devry Davisovej však do marca 1953 zomrelo až 13 000 ľudí. (DAVIS, 2002 a) V jednom zo svojich článkov potom túto tragickú udalosť označila za „*najmasívnejšiu katastrofu v modernom Londýne*“. (DAVIS, 2002 b, online) O Veľkom londýnskom smogu a jeho následkoch, samozrejme, písala aj redakcia *Manchestru Guardian*. Ako príklad môžeme uviesť správy s titulkami ako *'Rušný čas pre zlodejov: dopravu prerušili' alebo 'Horšie ako cholera v roku 1866: úmrtia po hmle'*. (STODDARD, 2012 a, online)

Rovnako tak noviny informovali o schválení zákona o ochrane ovzdušia (Clean Air Act), ktorý vstúpil do platnosti v roku 1956. Clean Air Act zaviedol kontrolu priemyselných a domácich zdrojov dymu a vytvoril tzv. bezdymové zóny (smokeless zones). (LASKIN, 2006) Zákon taktiež obmedzoval domáce spaľovanie uhlia a občania začali dostávať dotácie na nákup bezdymových palív. (LIVINGSTONE, 2002)

Noviny sa však nevenovali len ovzdušiu, ale i znečisteným riekam a moriam. Editoriál z 15. novembra 1927 označil znečistené rieky za národný problém a navrhol vytvoriť ústredný orgán na kontrolu vnútrozemských vôd, ktorý by podával správy a robil opatrenia voči znečisteným riekam či potokom. (The Guardian, 2016, online)

V druhej polovici 20. storočia zas noviny informovali o prvej veľkej ropnej katastrofe v Európe. Tanker Torrey Canyon, plaviaci sa pri juhozápadnom pobreží Veľkej Británie, narazil 18. marca 1967 na skalisko, následkom čoho do mora uniklo vyše 100 000 ton surovej ropy. (NELSSON, 2017, online) Prvý článok s titulkom *'Začal sa závod o čas, unikajúcu ropu z tankera sa snažia udržať mimo cornwallských pláží'* priniesol *The Guardian* o dva dni neskôr. (NELSSON, 2017, online) O týždeň na to už začali v novinách vychádzať správy o „*zúfalom hľadaní spôsobov, ktoré by odvrátili ekologickú katastrofu*“. (NELSSON, 2017, online)

Nakoniec padlo rozhodnutie, že tanker zbombardujú, čím malo dôjsť aj k spáleniu obrovskej ropnej škrvny. Použité tiež boli napalмовé bomby, o čom *The Guardian* informoval 29. marca 1967. Správa niesla názov: *'Na tanker chcú zhodiť napalm'*. (NELSSON, 2017, online)

Prelomovým bol i článok z apríla 1950, pretože v ňom po prvý raz informovali o otepľujúcom sa svete. S odvolaním sa na Kráľovskú meteorologickú spoločnosť (Royal Meteorological Society) už vtedy tvrdili, že *„topiace sa ľadovce môžu zaplaviť všetky existujúce prístavy na svete“*. (The Manchester Guardian, 1950, s. 5) O sedem rokov neskôr na to nadviazala správa s názvom: *'HROZBA PRE SVETOVÉ PRÍSTAVY – Topenie polárnych ľadovcov'* v ktorej taktiež riešili hrozbu globálneho otepľovania. (The Manchester Guardian, 1957, s. 7) V Toronte v tom čase prebiehalo sympóziu o cykle oxidu uhličitého, o ktorom vedci predpokladali, že by mohol spôsobiť výrazné oteplenie, čo by do roku 2000 viedlo k zaplaveniu pobrežných miest a prístavov. (The Manchester Guardian, 1957, s. 7)

Jedným z prvých článkov, v ktorom sa objavil termín klimatická zmena, vyšiel 1. augusta 1978. Anthony Tucker, vedecký korešpondent *The Guardian*, v ňom tiež spomínal *„zvýšené množstvá oxidu uhličitého“* a skleníkový efekt, ktorý *„začiatkom ďalšieho storočia povedie ku globálnemu otepľovaniu“*. (TUCKER, 1978, s. 10) Článkom *'Aerosól a Antarktída'* z 30. mája 1985 upozorňoval *The Guardian* aj na proces rozkladu ozónu a úbytok ozónovej vrstvy nad Antarktídou. (The Guardian, 1985, s. 13) Podľa vedcov z British Antarctic Survey sa *„za desaťročie (1972 – 1982) zmenšila ozónová vrstva až o tretinu“*. (The Guardian, 1985, s. 13)

O rok neskôr priniesli i ďalší významný článok a informovali v ňom o Černobyľskej havárii. Správa s názvom *'Z Ruska unikol rádioaktívny mrak'* sa dostala na titulnú stranu dňa 29. apríla 1986, teda tri dni po výbuchu v atómovej elektrárni V. I. Lenina v Sovietskom zväze. (FAIRHALL, 1986, s. 1) Rádioaktívny mrak nad Škandináviou si ako prví všimli pracovníci jadrovej elektrárne Forsmark vo Švédsku. Tí sa spočiatku domnievali, že rádioaktívny materiál unikol z ich reaktora. Až po tom, čo začali prichádzať alarmujúce správy o nezvyčajne vysokej rádioaktivite i z Helsiniek, Štokholmu a iných miest, ZSSR potvrdil, že havária nastala v jednej z elektrární na Ukrajine. (FAIRHALL, 1986, s. 1)

Okrem toho *The Guardian* prinášal aj správy o hrozbe insekticídov, o prvom Dni Zeme, ktorý sa oslavuje od apríla 1970, alebo o revolučnom objave – elektrických automobiloch Enfield 8000. (MOLE, 2021, online)

V roku 1984 zas denník vydal článok environmentalistu Normana Myersa s názvom 'Ako sa spevavé vtáky zadusili fast foodom'. (MOLE, 2021, online) Autor v ňom čitateľov upozorňoval na nebezpečenstvo, ktoré so sebou nesie klčovanie pralesov v Južnej Amerike. (MOLE, 2021, online) Myers ako prvý vypočítal, že sa každý rok na celom svete vypáli a vyrúbe časť tropických dažďových pralesov o veľkosti Anglicka a Walesu, aby sa potom na daných miestach mohli vybudovať farmy produkujúce hovädzie mäso určené pre americké hamburgery. (RADFORD, 2019, online)

Redaktori *The Guardian* taktiež pokrývali historicky významnú konferenciu OSN, známu ako Samit Zeme (Earth Summit), ktorá sa v júni 1992 konala v Rio de Janeiro. (MOLE, 2021, online) Na konferencii bolo prijatých viacero prelomových dokumentov, napríklad Kjótsky protokol. V ňom sa krajiny zaviazali znížiť emisie oxidu uhličitého a ďalších skleníkových plynov. V decembri 1997 vyrokovali protokol v japonskom meste Kjóto, ale do platnosti vstúpil až 16. februára 2005. (Enviroportál MŽP SR, 2015, online) Denník, samozrejme, v priebehu rokov niekoľkokrát informoval čitateľov o danom protokole, a to nielen v tlačенých novinách, ale neskôr aj na webovej stránke.

2.3 Informovanie o ekologických témach v 21. storočí

The Guardian neprestal s informovaním o ekologických témach ani v nasledujúcom storočí. Články pribúdali nielen v printových novinách, ale od roku 2000 i na webovej stránke. Redakcia denníka taktiež vytvárala rôzne kampane a iniciatívy, alebo sa venovala vyšetrovaniu a písaniu investigatívnych článkov.

Známou bola napríklad kampaň „10:10 climate change“ z roku 2009, ktorej cieľom bolo presvedčiť Veľkú Britániu, aby do roku 2010 znížila emisie uhlíka o 10 percent. (MOLE, 2021, online) V marci 2015, niekoľko mesiacov pred 21. Klimatickou konferenciou v Paríži, zas spustili kampaň nazvanú „Keep it in the ground“ a tvrdili v nej, že na zastavenie globálneho otepľovania je potrebné, aby väčšina zásob fosílnych palív ostala nevyužitá. (MOLE, 2021, online)

Pokiaľ ide o investigatívu, rozhodne treba spomenúť dva texty od environmentálnych reportérov *The Guardianu*. V roku 2017 priniesli prepracovaný článok s titulkom 'Milión fliaš za minútu: Celosvetové využívanie plastov je také nebezpečné ako zmena klímy' o celosvetovom nadbytku plastových fliaš. (LAVILLE – TAYLOR, 2017, online)

O dva roky neskôr sa zas venovali spoločnostiam, ktoré sú najväčšími znečisťovateľmi na svete. Titulok v tomto prípade znel: *'Národné ropné spoločnosti majú klímu vo svojich rukách'*. (HARVEY, 2019, online) Pre väčšiu názornosť svojich zistení využívali v textoch aj fotografie, videá, grafy či pohyblivú grafiku. (MOLE, 2021, online)

V roku 2006 zase zverejnil *The Guardian* tie najdôležitejšie zistenia vyplývajúce zo „*Sternovej správy o ekonomických aspektoch zmeny klímy*“. Nicholas Stern, bývalý hlavný ekonóm a viceprezident Svetovej banky, vo svojej štúdii analyzoval finančné dôsledky klimatických zmien, ktoré by svetovú ekonomiku mohli priviesť do najhoršej globálnej recesie. (RANDERSON, 2006, online) Stern tiež varoval vlády štátov, že „*tento problém budú musieť riešiť znížením emisií, inak budú čeliť ekonomickému krachu*“. (RANDERSON, 2006, online) Ako sa uvádzalo v článku, vlády mal presvedčiť i argument, že boj proti globálnemu otepľovaniu ušetrí krajinám peniaze. (RANDERSON, 2006, online)

Ďalšie varovanie vedcov prišlo už o rok neskôr v správe s názvom *'Je to horšie než sme si mysleli'*. (ADAM, 2007, online) Odborníci predpovedali, že neúspešné zníženie emisií skleníkových plynov spôsobí do konca storočia nárast globálnej teploty o 4 až 6,4 °C, čo by viedlo k topeniu ľadovcov, záplavám, silnejším hurikánom a k vyhynutiu stoviek druhov zvierat. Problémom by bol aj nedostatok vody a potravín, či väčší počet chorôb. (ADAM, 2007, online) Správa vedcov taktiež potvrdila, že za globálne otepľovanie môže ľudská činnosť. Autor David Adam dokonca v článku citoval Achima Steinera, riaditeľa United Nations Environment Programme (UNEP), ktorý v rámci Medzivládneho panela o zmene klímy povedal: „*2. február 2007 si zapamätáme ako deň, kedy bol z otázky, či sú za klimatickú zmenu zodpovední ľudia, odstránený otáznik*“. (ADAM, 2007, online)

Redaktori *The Guardianu* i v 20. storočí pokrývali viaceré environmentálne katastrofy. Jednou z nich bola havária ropnej plošiny Deepwater Horizon, ktorá 20. apríla 2010 explodovala, a o dva dni neskôr sa potopila na dno Mexického zálivu. (Európska komisia, 2010, online) Z neuzavretého vrtu začalo do mora vytekať obrovské množstvo ropy, podľa odhadov išlo až o 4,9 miliónov barelov suroviny. (Európska komisia, 2010, online) V marci 2011 zase titulné strany plnili správy o havárii v jadrovej elektrárni Fukušima I, ktorá nastala po zemetrasení (a cunami) s magnitúdou 8,9. (SAMPLE – BRANIGAN, 2011, online) Prvú správu s názvom *'Japonská jadrová elektráreň Fukušima je po zemetrasení v núdzovom stave'* zverejnili na webovej stránke ráno 11. marca 2011, pričom už o pár hodín neskôr tam pribudli ďalšie desiatky článkov ohľadom tejto témy. (MCCURRY, 2011, online)

Ako sme už spomínali, v článku z roku 2007 odborníci varovali i pred nárastom nových chorôb. Tento predpoklad sa, bohužiaľ, potvrdil po prepuknutí viacerých vírusových ochorení ako MERS-CoV (Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus, rok 2012), Ebola (hemoragická horúčka, rok 2013), alebo COVID-19 (SARS-CoV-2), ktorý sa v roku 2019 rozšíril na globálnu pandémiu. (Úrad verejného zdravotníctva SR, 2009, online) Aj o tejto najnovšej chorobe začali informovať všetky médiá, vrátane *The Guardianu*. Ten dokonca na webovej stránke vytvoril samostatný tag a rubriku o koronavíruse, kde môžu čitatelia v súčasnosti nájsť viac ako 30-tisíc článkov.

2.4 Informovanosť o vybraných Konferenciách OSN o zmene klíme

V rámci informovanosti o klimatických zmenách a životnom prostredí dostávali v denníku veľký priestor i každoročné Konferencie OSN o zmene klímy, ktoré sa od roku 1995 konali v rôznych mestách po celom svete. (FLORES, 2021, online)

Dejiskom jednej z takýchto konferencií bol v roku 2010 mexický Cancún, pričom jej oficiálny názov znel 16. konferencia zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, teda skrátene COP16. Šestnásty samit v poradí sa konal od 29. novembra do 10. decembra 2010 a po predchádzajúcich neuspokojivých výsledkoch ho sprevádzali pesimistické očakávania a predpovede. (MŽP, 2010)

Jeho výsledky však boli nakoniec považované za „*veľký úspech*“ (MŽP, 2010, s. 1) a „*míľový krok vpred v rámci riešenia problémov klimatických zmien*“. (LEDECKÁ, 2011, s. 81) Súbor rozhodnutí, ktoré tam odsúhlasili, dostal názov podľa miesta konania – Cancúnska dohoda. K progresu došlo vo viacerých klimatických otázkach, napríklad v oblasti ochrany pralesov. Novinkou bola aj pomoc rozvojovým krajinám prostredníctvom tzv. „*Zeleného klimatického fondu*“. (LEDECKÁ, 2011, s. 83) Ostatné štáty sa zaviazali, že doň budú prispievať približne 10 miliárd dolárov ročne (do roku 2020 by sa suma zvýšila až na 100 mld. dolárov), aby im tak pomohli adaptovať sa na zmenu klímy. Peniaze z fondu by zároveň týmto krajinám pomohli s investíciami do bezuhlíkových technológií, vďaka čomu by sa znížili emisie skleníkových plynov. (MŽP, 2010, s. 1) Neúspechom ale bolo, že sa na COP16 nepodarilo dosiahnuť dohodu v oblasti znižovania emisií, ani „*prijat' prísnejšie redukčné ciele*“. (MŽP, 2010, s. 2)

Redaktori denníka *The Guardian* sa o túto konferenciu, samozrejme, zaujímali a podávali o nej informácie v takmer dvoch stovkách správ. Z miesta diania prinášali reportáže, videá, fotografie, ale taktiež na webovej stránke pribúdali komentáre či blogy.

Za jednu z najvýznamnejších konferencií sa však považuje 21. zasadnutie v Paríži, známe pod skratkou COP21. To sa konalo v roku 2015, v čase od 30. novembra do 12. decembra, pričom výsledkom samitu bola nová celosvetová dohoda, tzv. Parížska dohoda. (Rada EÚ, 2015, online) V rámci nej sa väčšina štátov zaviazala, že znížením emisií skleníkových plynov udržia globálne otepľovanie pod hranicou 2 °C, pričom sa pokúsia obmedziť tento nárast na maximálne 1,5 °C. (Rada EÚ, 2015, online) Konferencie sa okrem iných zúčastnila i environmentálna korešpondentka denníka *The Guardian* Fiona Harvey, ktorá vo svojom rozsiahlom článku s názvom *'Parížska dohoda o zmene klímy: najväčší svetový diplomatický úspech'* opísala atmosféru v rokovacej sále, keď sa oznámilo podpísanie Parížskej dohody. (HARVEY, 2015, online) „*A zrazu boli všetci na nohách... Delegáti búrlivo tleskali, skandovali, pískali, objímali sa aj plakali.*“ (HARVEY, 2015, online) Autorka tiež čitateľom zhrnula obsah dohody a z nej vyplývajúce záväzky. Podotkla však, že „*ani tento kompromis nie je dokonalý*“, keďže nové emisné záväzky sú nedostačujúce, čo zrejme povedie k väčšiemu otepleniu, teda nad stanovenú hranicu 2 °C. (HARVEY, 2015, online) Okrem vyššie spomínaného článku publikoval *The Guardian* vyše deväťsto správ, komentárov či reportáží, ktoré o konferencii COP21 informovali alebo na ňu v určitých súvislostiach odkazovali.

Rovnako dôležitým mal byť aj samit COP26. Ten sa začal v Glasgowe 31. októbra a trval až do 12. novembra 2021. Od konferencie v Paríži ubehlo päť rokov (v roku 2020 sa zasadnutie nekonalo pre pandémiu COVID-19), a práve v tomto škótskom meste mali svetoví lídri preskúmať, ako sa im darí plniť záväzky stanovené v Parížskej dohode. Zároveň išlo o posledný termín, kedy mohli krajiny predložiť svoje plány znižovania emisií skleníkových plynov. (Rada EÚ, 2021 b, online) Predseda Európskej rady Charles Michel na 26. konferencii OSN vyhlásil: „*Ludia rozpútali vojnu proti prírode. Musíme ju ukončiť. Planéta Zem je naším jediným domovom. Globálne otepľovanie musíme obmedziť na 1,5 °C. Je čas spoločne konať*“. (Rada EÚ, 2021 a, online) Výsledok dvojtýždňových rokovaní však mnohých sklamal, keďže z klimatického paktu nečakane vypadol „*jednoznačný záväzok ukončiť používanie uhlia a fosílnych palív na výrobu elektrickej energie*“. (Webnoviny, 2021, online)

V porovnaní s Parížskou konferenciou z roku 2015 mala tá v Glasgowe o niečo väčšie pokrytie na stránkach *The Guardian*, keďže v rubrike s názvom COP26 sa v súčasnosti nachádza vyše tisíc článkov. Všetkým trom vyššie spomenutým klimatickým samitom, a článkom o nich, sa venujeme i v nasledujúcej, teda výskumnej časti našej práce.

3 METODIKA A CIELE PRÁCE

3.1 Výskumná téma a ciele práce

Výskumnou témou našej diplomovej práce bol britský denník *The Guardian* a jeho podpora informovanosti o klimatických zmenách, respektíve klimatickej kríze. Samotní redaktori denníka si v roku 2019 stanovili, že namiesto slovného spojenia „klimatická zmena“ budú dávať prednosť pomenovaniu „klimatická kríza“. Ako sme už spomínali v predchádzajúcej kapitole, pôvodný názov nebol zakázaný, avšak už dostatočne nevystihoval vážnosť a naliehavosť situácie a ekologických problémov. (CARRINGTON, 2019, online) Z uvedeného dôvodu sme aj my uprednostnili druhotný názov, ale v niektorých prípadoch sme využívali oba.

V rámci diplomovej práce sme si stanovili dva ciele, primárny a sekundárny. Hlavný cieľ bol založený na komparácii počtu uverejnených správ na webovej stránke denníka *The Guardian* počas trvania vybraných Konferencií OSN o zmene klíme (COP). Zvolili sme si konferenciu v Cancúne (Mexiko) v roku 2010, v Paríži (Francúzsko) v roku 2015 a v Glasgowe (Veľká Británia), ktorá sa pre pandémiu koronavírusu nekonala v roku 2020, ale až v roku 2021. Každá konferencia pritom trvala trinásť dní, prvé dve spomenuté sa uskutočnili na prelome novembra a decembra, posledná na prelomene októbra a novembra.

Každoročným konferenciám, ktoré od roku 1995 prebiehali v rôznych mestách po celom svete, venovali veľkú pozornosť práve redaktori z *The Guardian*, a o ich priebehu informovali svojich čitateľov ako na webovej stránke, tak i v printovej podobe. Vyššie uvedené samity OSN sú tiež považované za najprelomovejšie a najúspešnejšie, keďže počas ich trvania štáty podpísali viacero významných dokumentov, čím sa zaväzovali napríklad ku zníženiu emisií oxidu uhličitého a ďalších skleníkových plynov, k ochrane pralesov či pomoci rozvojovým krajinám.

Cieľom nášho výskumu tak bolo zistiť, ako sa zmenila informovanosť britského denníka *The Guardian* o Konferenciách OSN o zmene klímy v priebehu pätnástich rokov (od roku 2010 – do roku 2021), pričom medzi nami vybranými COP bol vždy rozdiel päť rokov. Zaujímalo nás, či sa informovanosť počas daného obdobia zvýšila, teda či stúpal počet uverejnených správ. Dôvodom bolo, že sme chceli vedieť či *The Guardian* svojim čitateľom skutočne zdôrazňoval a pripomínal naliehavosť a závažnosť klimatickej krízy (klimatickej zmeny), ako sa o ňom tvrdilo.

Druhotným cieľom, na základe už zisteného počtu článkov počas jednotlivých konferencií, bolo zistiť, na aké ekologické témy a problémy sa redaktori v správach najviac zameriavali, poukázať na možnú preferovanosť určitej témy a sledovať, ako sa venovali klimatickej kríze (klimatickej zmene) v danom časovom rozpätí.

3.2 Výskumné otázky a hypotézy

Okrem stanovenia jasných cieľov sme si zadefinovali aj výskumné otázky a hypotézy, keďže práve vďaka nim vieme, čo sa výskum „*pokúsi zodpovedať alebo aké otázky stoja na začiatku výskumu v rozvíjajúcej sa štúdií.*“ (PUNCH, 2008, s. 99)

Všeobecná výskumná otázka č. 1: Aká bola informovanosť britského denníka *The Guardian* o klimatickej kríze na ich webovej stránke počas trvania vybraných Konferencií OSN o zmene klímy (COP) v rokoch 2010, 2015 a 2021?

Hypotéza č. 1: *Predpokladáme, že informovanosť britského denníka The Guardian o Konferenciách OSN o zmene klímy (COP) sa v priebehu 15 rokov (od roku 2010 do 2021) na ich webovej stránke zvýšila.*

Dôvod: Keďže *The Guardian* patrí medzi lídrov v dôslednejšom informovaní o klimatickej kríze, a environmentálne články jeho redaktorov sú jedny z najčítanejších na webovej stránke, domnievame sa, že postupom času začali venovať väčšiu pozornosť i Konferenciám OSN o zmene klímy.

Špecifická otázka č. 1: O akej vybranej Konferencii OSN o zmene klímy (COP) informoval britský denník *The Guardian* na ich webovej stránke najviac z hľadiska počtu uverejnených správ?

Hypotéza č. 2: *Predpokladáme, že britský denník The Guardian na svojej webovej stránke najviac informoval o 26. Konferencii OSN o zmene klímy (COP26) v Glasgowe v roku 2021.*

Dôvod: Podľa výskumu *Yale Program on Climate Change Communication* (YPCCC) začali médiá za posledné desaťročie venovať väčšiu pozornosť klimatickým zmenám a jej dopadom. Zvýšený záujem médií podľa výsledkov výskumu súvisí aj so zvyšujúcim sa povedomím verejnosti o tejto problematike. (HEWETT, 2021, online)

Media and Climate Change Observatory zas zistili, že celosvetové spravodajstvo v roku 2021 prinášalo výrazne viac správ súvisiacich s klímou ako v roku 2020. Nárast informovanosti taktiež pripisovali iniciatíve „Covering Clime Now“, ktorej hlavným partnerom bol práve *The Guardian*. (HEWETT, 2021, online) Ďalším dôvodom zvýšeného záujmu o konferenciu môže byť miesto konania, keďže sa konala v škótskom meste Glasgow.

Všeobecná výskumná otázka č. 2: Aké ekologické témy prevládali v článkoch uverejnených na webovej stránke britského denníka *The Guardian* počas vybraných Konferencií OSN o zmene klímy (COP) v rokoch 2010, 2015, 2021?

Hypotéza č. 3: *Predpokladáme, že počas trvania každej vybranej Konferencii OSN o zmene klíme (COP) prevládal stále iný výber tém.*

Dôvod: Podľa globálnej štúdie spoločnosti Ipsos je ekológia v posledných rokoch silnou spoločenskou témou a ľudia jej venujú čoraz väčšiu pozornosť. (IPSOS, 2019, online) Povedomie ľudí o ekológii a klimatických zmenách sa zvyšovalo postupne, preto je možné, že sa v priebehu rokov kládol dôraz na rozličné ekologické problémy a témy.

Špecifická výskumná otázka č. 2: Akú pozornosť venoval britský denník *The Guardian* na svojej webovej stránke téme *klimatickej krízy* v porovnaní s ostatnými témami počas Konferencií OSN o zmene klímy (COP) v rokoch 2010, 2015, 2021?

Hypotéza č. 4: *Predpokladáme, že téma klimatickej krízy prevládala v článkoch počas trvania všetkých vybraných Konferencií OSN o zmene klíme (COP) najviac.*

Dôvod: Pojem klimatická kríza nielenže najlepšie vystihuje vážnosť a naliehavosť situácie, ale vďaka svojej obšírnosti zachytáva aj všetky aspekty daného problému. Označenie je považované za veľmi obšírne z toho dôvodu, že v sebe zahŕňa i civilizačné procesy. Zmena klímy tak nie je len odborným problémom, ale súčasťou civilizačnej krízy – môže zasahovať do všetkých sfér života ľudí. (MATEJOVIČ, 2020, online) Podľa slovenského klimatológa P. Matejoviča môžu jej dôsledky „vyvolať rôzne negatívne sociálne javy (*klimatickí migranti, ekonomické škody, sociálne nepokoje a vojnové konflikty*)“. (MATEJOVIČ, 2020, online) Z toho dôvodu môže byť tento pojem využívaný v článkoch častejšie než ostatné, ktoré sú viac špecifické.

3.3 Metódy a metodika výskumu

Našu diplomovú prácu sme založili na kvantitatívnom výskume, ktorý sa podľa amerických metodológov J. Corbinovej a B. Glasera dosahuje pomocou „*štatistických metód alebo iných spôsobov kvantifikácie*“. (HENDL, 2005, s. 50) V takomto výskume dochádza ku relatívne rýchlemu a priamočiaremu zberu dát. Zároveň je silne štruktúrovaný, čo nám zabezpečuje numerické, teda presné dáta a výsledky. (HENDL, 2005, s. 46 – 49) A. Janovská a M. Bačíková ešte dodávajú, že kvantitatívny výskum sa prevažne realizuje na „*väčšom výskumnom súbore. Získané údaje sú prekódované do čísel a následne sú rôznymi štatistickými postupmi spracovávané.*“ (BAČÍKOVÁ – JANOVSÁ, 2018, s. 9) Našou úlohou teda bude skúmať číselné hodnoty a nie kvalitatívnu závažnosť problému či teoretické poznatky, ako je to u kvalitatívneho výskumu.

Keďže náš výskum bol kvantitatívny, na získavanie údajov sme využívali kvantitatívne metódy, ktoré nám mali pomôcť dosiahnuť vopred stanovený primárny a sekundárny cieľ. Konkrétne sme si zvolili kvantitatívnu obsahovú analýzu a komparatívnu (resp. porovnávaciu) metódu.

Prvá metóda je spájaná s menom amerického sociológa B. Berelsona, pričom občas býva zjednodušene označovaná len za „*obsahovú analýzu*“. (TRAMPOTA – VOJTĚCHOVSKÁ, 2010) T. Trampota a M. Vojtěchovská tiež spomínajú viaceré výhody tejto metódy, ako napríklad, že je „*prenositelná, poskytuje objektívne výsledky nezávislé na výskumníkovi, ktorý ju vykonáva, a výsledky (v zásade štatistické údaje) môžu byť jasne a jednoznačne prezentované v tabuľkách a grafoch.*“ (TRAMPOTA – VOJTĚCHOVSKÁ, 2010, s. 103) Komparatívna metóda zas môže byť použitá k „*deskripcii skúmaných javov, alebo ku generalizácii, klasifikácii, typológii, k hľadaniu kauzálnych a funkčných súvislostí a následnosti.*“ (LINHART – VODÁKOVÁ, 2017, online)

Z toho dôvodu boli aj naše zozbierané dáta spracované v programe Microsoft Excel a výsledky odprezentované vo forme tabuliek a stĺpcových grafov. Údaje sme triedili podľa jednotlivých rokov, v ktorých sa konali nami vybrané konferencie OSN, podľa dní trvania COP a nakoniec i podľa tematických oblastí, vyplývajúcich z určitých tagov. Tie sme sledovali pri každom publikovanom článku.

V teoretickej časti sme čerpali z vedomostí a diel domácich, ale najmä zahraničných autorov, keďže sme sa venovali britskému periodiku *The Guardian*. Z toho dôvodu sme vychádzali hlavne z cudzojazyčnej odbornej literatúry, ktorá bola či už v elektronickej alebo printovej podobe.

Rozhodujúci význam však mali články uverejnené na webovej stránke *The Guardian*, pretože sme s nimi pracovali aj v teoretickej, aj vo výskumnej časti. V teoretickej časti nám poslúžili pri spracovávaní histórie denníka, keďže išlo o relevantný a prehľadný zdroj informácií. V článkoch od redaktorov *The Guardian* sme hľadali poznatky aj o ekologických témach a tiež to, ako o nich informovali v priebehu 19. až 21. storočia.

Všetky nadobudnuté znalosti sme, samozrejme, využili pri písaní výskumnej časti, kde nám boli neoceniteľnou pomocou. Danú časť práce sme zamerali na prezentáciu našich výsledkov, ktoré sme získali zo skúmania článkov o konferenciách COP16, COP21, a COP26, publikovaných na webových stránkach denníka *The Guardian*.

Pri hľadaní článkov sme využívali vyhľadávač na internetovej stránke *The Guardian*, do ktorého sme zadali kľúčové slová. Podarilo sa nám nájsť tri dôležité tagy – *COP16: Cancún climate change conference 2010*, *COP 21: Paris climate change conference 2015* a *COP26*. Následne sme pod jednotlivými článkami zaradenými pod týmito tagmi našli i ďalšie, odkazujúce na oblasť, ktorej sa daná správa venovala. Pre väčšiu prehľadnosť grafov a tabuliek sme tieto špecifické tagy začlenili pod deväť všeobecnejších tematických oblastí z ekológie.

TEMATICKÁ OBLASŤ

TAGY

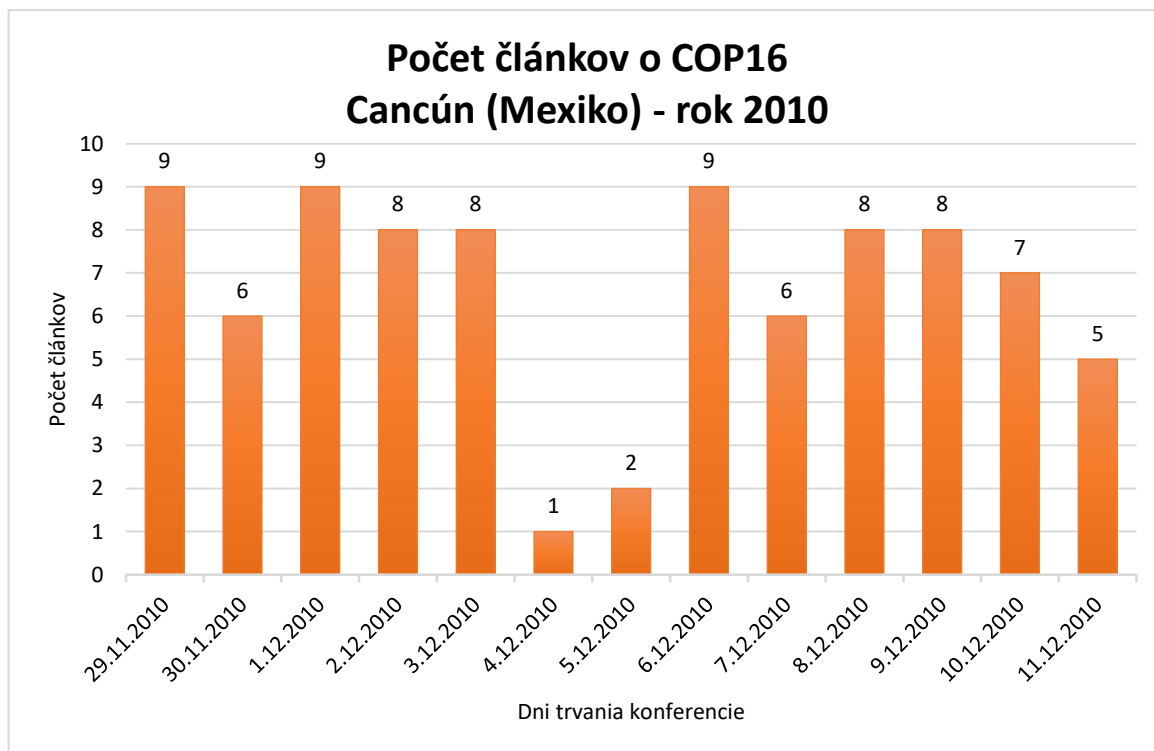
1. Klimatická kríza	<i>klimatická kríza,</i>
2. Emisie	<i>skleníkové plyny, uhlíková stopa, uhlíková kompenzácia,</i>
3. Environmentálna udržateľnosť	<i>environmentálna udržateľnosť, trvalo udržateľný rozvoj,</i>
4. Fosilne palivá	<i>fosilne palivá, ropa, uhlie,</i>
5. Lesy a odlesňovanie	<i>stromy a lesy, odlesňovanie,</i>
6. Oceány a moria	<i>oceány, hladina morí,</i>
7. Extrémne počasie a p. katastrofy	<i>prírodné katastrofy a extrémne počasie, záplavy, lesné požiare,</i>
8. Obnoviteľné zdroje energie	<i>energetika, energetická účinnosť, obnoviteľné zdroje energie, solárna energia, veterná energia, biomasa a bioenergia,</i>
9. Neobnoviteľné zdroje energie	<i>energetika, jadrová energia,</i>

4 VÝSKUMNÁ ČASŤ PRÁCE

4.1 Počet článkov počas COP16 v Cancúne v roku 2010

V poradí 16. konferencia zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy sa konala od 29. novembra do 10. decembra 2010. Ako sme už spomínali, jej dejiskom bolo mesto Cancún v juhovýchodnom Mexiku. Samotný program samitu trval dokopy trinásť dní, teda takmer dva týždne. (MŽP, 2010) Hlavnou vyjednávačkou vtedy bola Patricia Espinosová – mexická ministerka zahraničných vecí.

Výsledky konferencie zhrnuté v tzv. Cancúnskej dohode (Cancun Agreements) predstavovali výrazný posun vpred, najmä v porovnaní s predchádzajúcim samitom v Kodani, ktorý skončil neúspechom. Očakávania verejnosti preto neboli príliš veľké, avšak nakoniec došlo k progresu a kompromisu vo viacerých klimatických otázkach. (Webnoviny, 2010, online) Nevyriešená však ostala tá najdôležitejšia záležitosť, a to znižovanie emisií. Espinosová však po skončení samitu uviedla, že tento výsledok rokovaní je „to najlepšie, čo sme mohli počas tohto dlhého procesu dosiahnuť.“ (CARRINGTON, 2010, online)

Graf 1 Počet článkov COP16 Cancún, 2010

	Deň	Počet článkov COP16
1.	29.11.2010	9
2.	30.11.2010	6
3.	1.12.2010	9
4.	2.12.2010	8
5.	3.12.2010	8
6.	4.12.2010	1
7.	5.12.2010	2
8.	6.12.2010	9
9.	7.12.2010	6
10.	8.12.2010	8
11.	9.12.2010	8
12.	10.12.2010	7
13.	11.12.2010	5
	SPOLU	86

Tabuľka 1 Počet článkov COP16 Cancún, 2010

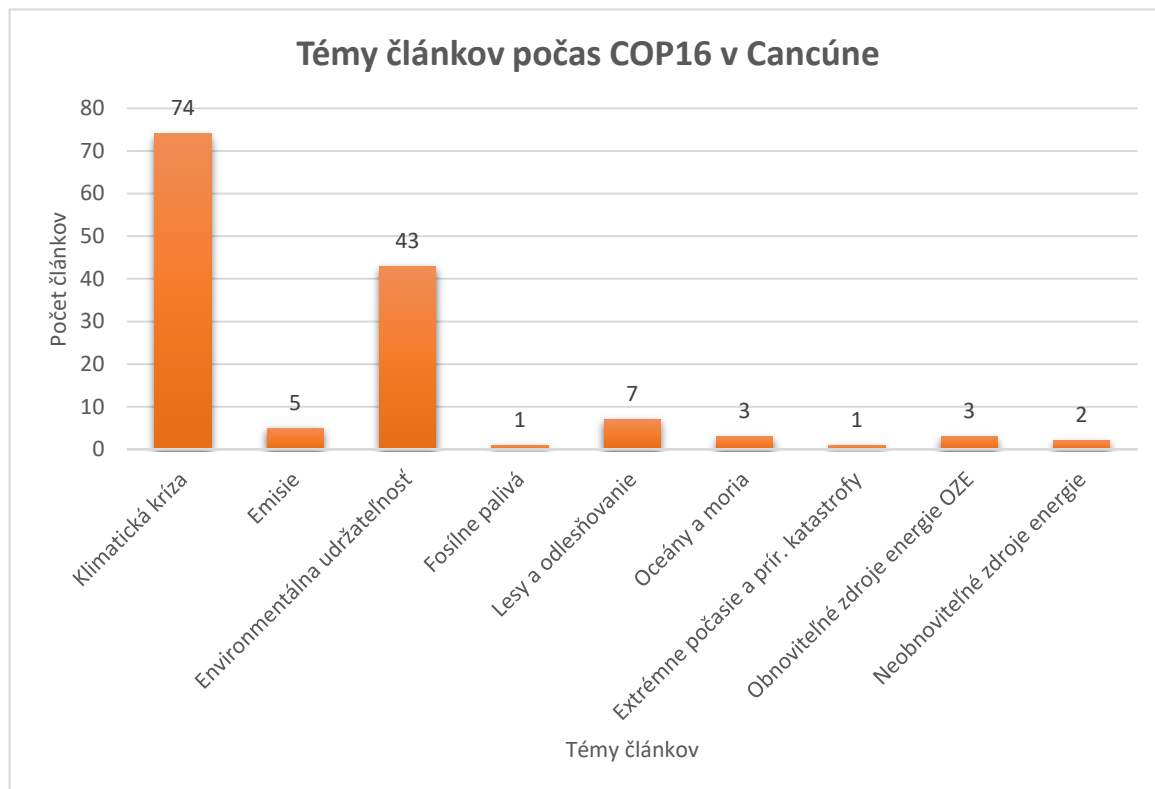
Environmentálni redaktori denníka *The Guardian* pokrývali všetky dni tejto konferencie, avšak počty článkov v porovnaní s nasledujúcimi samitmi nedosahovali príliš veľké čísla. Za trinásť dní tak na webovej stránke vyšlo dokopy 86 článkov s tagom *COP16: Cancún climate change conference 2010*. Ak si porovnáme počty správ počas prvého a druhého týždňa konferencie, z výskumu nám jednoznačne vyplýva, že počas oboch týždňov, čo trvala konferencia, vydal denník *The Guardian* zhodný počet článkov, a to 43.

Zaujímavé však je, že ani počas jedného dňa konferencie nedosiahol počet článkov dvojciferné číslo. Redaktori počas celého samitu nenapísali desať a viac článkov, ale v prvý (29. 11.), tretí (1. 12.) a ôsmy deň konferencie (6. 12.) sa k danej hranici priblížili, keďže vo všetky spomenuté dni vyšlo deväť článkov. Druhý najvyšší počet správ, teda osem, vydali počas prvého týždňa samitu na štvrtý (2. 12.) a piaty deň (3. 12.), a taktiež v závere druhého týždňa – na desiaty (8. 12.) a jedenásty deň (9. 12.).

Najmenej článkov, naopak, publikovali ku koncu prvého týždňa samitu. Na šiesty deň (4. 12.) bol na stránke zverejnený len jeden článok a na siedmy deň (5. 12.) dva. V porovnaní s otváracím dňom konferencie, kedy pridali na webovú stránku deväť správ, boli čísla počas jej záverečného dňa ešte menšie, konkrétne vyšlo iba päť správ.

4.1.1 Témy článkov počas COP16 v Cancúne v roku 2010

Ako sme už spomínali v prechádzajúcej kapitole, v našom výskume sme sa zamerali aj na témy jednotlivých článkov. Vychádzali sme zo špecifických tagov, ktoré sme následne začlenili pod deväť všeobecnejších oblastí súvisiacich s ekológiou.

Graf 2 Témy článkov COP16 Cancún, 2010

Téma	Klimatická kríza	Emisie	Environmentálna udržateľnosť	Fosílna palivá	Lesy a odlesňovanie	Oceány a moria	Extrémne počasie a prírodné katastrofy	Obnoviteľné zdroje energie	Neobnoviteľné zdroje energie
Počet	74	5	43	1	7	3	1	3	2

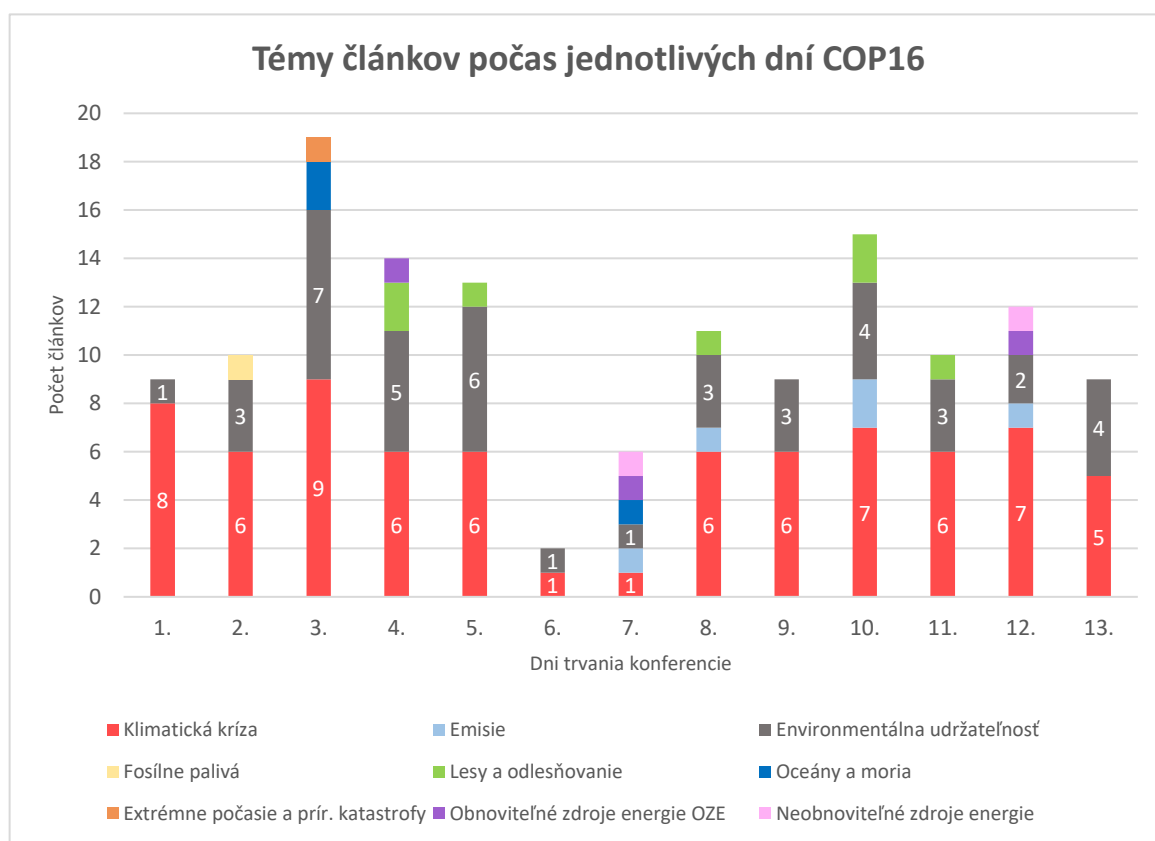
Tabuľka 2 Témy článkov COP16 Cancún, 2010

Na grafe môžeme vidieť, že počas Cancúnskej konferencie jednoznačne prevažovala jedna téma, a to *klimatická kríza*. Tejto téme sa redaktori venovali až v 74 článkoch. Veľkú pozornosť venovali aj *environmentálnej udržateľnosti*, pretože o nej vyšlo 43 správ, čo bol druhý najvyšší počet. Ostatným vybraným témam venovali výrazne nižšiu pozornosť, keďže ani v jednom prípade počet nepresiahol dvojciferné číslo.

O *lesoch a odlesňovaní* vyšlo iba sedem článkov a o *emisiách* päť. *Oceány a moria* a *obnoviteľné zdroje energie* mali zhodne po tri články. Najmenej sa *The Guardian* počas samitu v roku 2010 venoval *fosílnym palivám* (1), *extrémnemu počasiu a prírodným katastrofám* (1) i *neobnoviteľným zdrojom energie* (2).

Na nasledujúcom grafe tiež môžeme vidieť, počas ktorých dní trvania konferencie v Cancúne mali tie najčastejšie témy, teda *klimatická kríza* a *environmentálna udržateľnosť*, najväčšie zastúpenie. Najviac článkov o *klimatickej kríze* vyšlo na tretí deň konferencie (9), potom v prvý deň (8) a na desiaty a dvanásty deň (7). Pokiaľ ide o *tému environmentálnej udržateľnosti*, redaktori o nej najviac písali na tretí deň (7), potom v piaty deň (6) a nakoniec na štvrtý deň samitu (5).

Fosílnym palivám (1) a *extrémnemu počasiu a prírodným katastrofám* (1), ktorým sa *The Guardian* venoval vo svojich článkoch najmenej, vyšli na druhý a tretí deň konferencie. Téma *neobnoviteľných zdrojov energie* sa zas spomínala v článkoch, ktoré vyšli na siedmy deň (1) a dvanásty deň (1). Dokopy tak išlo o dve správy za celú konferenciu COP16.

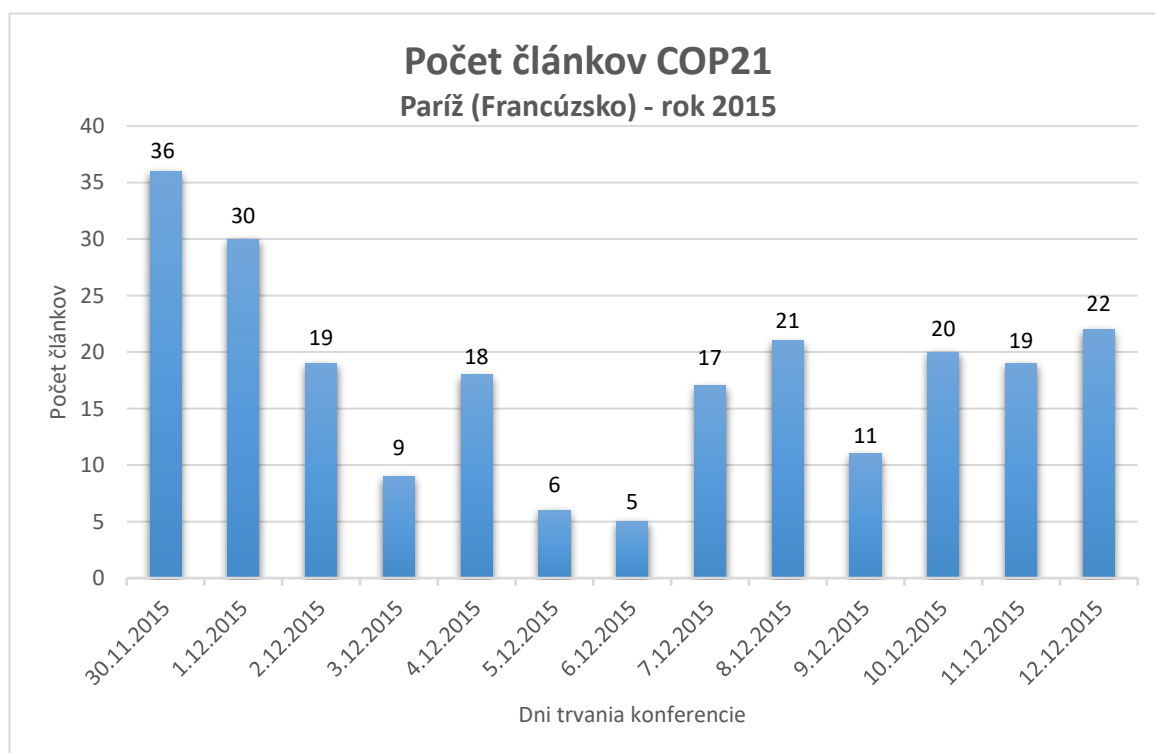
Graf 3 Témy článkov počas jednotlivých dní COP16

4.2 Počet článkov počas COP21 v Paríži v roku 2015

Klimatická konferencia COP21 bola 21. konferenciou zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a konala sa od 30. novembra do 12. decembra 2015 v Paríži, v hlavnom meste Francúzska. Krajina neustúpila od plánu zorganizovať klimatické rozhovory ani napriek teroristickým útokom, ku ktorým došlo 13. novembra 2015, teda len pár dní pred samitom. (Webnoviny, 2015, online)

Program samitu taktiež trval trinásť dní a zúčastnilo sa ho okolo 40-tisíc až 45-tisíc delegátov z rôznych štátov. Hlavným vyjednávačom bol tentokrát Laurent Fabius, francúzsky minister zahraničných vecí. (Webnoviny, 2015, online)

Najväčším úspechom bola tzv. Parížska dohoda (Paris Agreement). Tá, ako sme už spomínali v teoretickej časti, prinášala záväzok štátov znížiť emisie a udržať globálne otepľovanie pod hranicou 2 °C, ideálne obmedziť nárast teploty na maximálne 1,5 °C. Ďalšou povinnosťou, ku ktorej sa svetoví lídri zaviazali, bolo finančne pomôcť rozvojovým krajinám pri riešení dopadov zmeny klímy a pri znižovaní emisií. (Rada EÚ, 2015, online)

Graf 4 Počet článkov COP21 Paríž, 2015

	Deň	Počet článkov COP21
1.	30.11.2015	36
2.	1.12.2015	30
3.	2.12.2015	19
4.	3.12.2015	9
5.	4.12.2015	18
6.	5.12.2015	6
7.	6.12.2015	5
8.	7.12.2015	17
9.	8.12.2015	21
10.	9.12.2015	11
11.	10.12.2015	20
12.	11.12.2015	19
13.	12.12.2015	22
	SPOLU	233

Tabuľka 3 Počet článkov COP21 Paríž, 2015

Ako môžeme vidieť na vyššie uvedenom grafe, tejto konferencii venovali redaktori denníka *The Guardian* skoro trikrát väčšiu pozornosť, než to bolo u COP16. Celkový počet článkov s tagom *COP 21: Paris climate change conference 2015* zverejnených na webovej stránke stúpol na 233. Keď si porovnáme prvý týždeň samitu s druhým, z výskumu nám vyplýva, že redaktori viac pokrývali COP21 v prvom týždni (konkrétne o trinásť článkov viac), pretože vtedy ich vydali 123, zatiaľ čo v nasledujúcom týždni len 110.

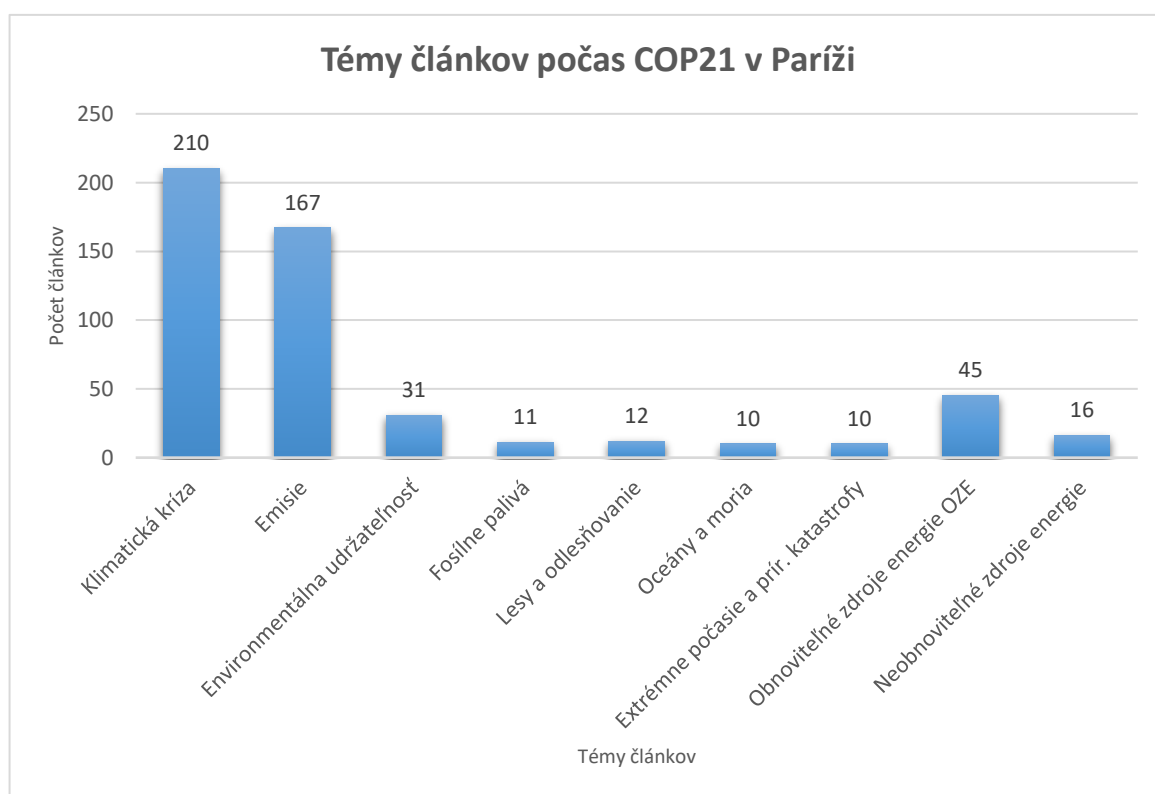
Počty článkov už v tomto prípade dosahovali z väčšej časti dvojciferné čísla, aj keď počas niektorých dní ich vyšlo menej ako desať. Rozhodne najvyšší počet správ vyšiel hneď na začiatku konferencie – v prvý deň (30. 11.) 36 a v druhý deň (1. 12.) 30. Počas nasledujúcich dní samitu už počet klesol a držal sa okolo čísla 20. Tretí najvyšší počet článkov potom vyšiel v úplne posledný deň (12. 12.), a to 22. V porovnaní s otváracím dňom konferencie tak bolo počas jej záverečného dňa uverejnených o niečo menej správ.

Najmenej správ bolo opäť publikovaných ku koncu prvého týždňa samitu. Tak ako pri prvej spomenutej konferencii, aj v tomto prípade nastal najväčší pokles na šiesty (5. 12.) a siedmy deň (6. 12.). Počas šiesteho dňa vyšlo šesť článkov a počas siedmeho dňa ešte menej, konkrétne päť. Tretí najnižší počet článkov sme zaznamenali na štvrtý deň samitu (3. 12.), a to deväť.

4.2.1 Témy článkov počas COP21 v Paríži v roku 2015

Keďže 21. Konferencii OSN o zmene klímy v Paríži už *The Guardian* venoval väčšiu pozornosť a vychádzalo viac článkov, premietlo sa to aj do tematického zastúpenia správ. Aj počas tejto konferencie jednoznačne dominovala téma *klimatickej krízy*, ktorá sa vyskytla až v 210 článkoch. Druhé najväčšie zastúpenie mala téma *emisii* – 167 správ. Ďalšie témy sa už pohybovali v nižších číslach, a to od 10 až do 45.

Tretí najvyšší počet, teda 45, sa týkal *obnoviteľných zdrojov energií* a na štvrtom mieste skončila *environmentálna udržateľnosť* (31), ktorá viac dominovala počas prechádzajúcej konferencie. O *neobnoviteľných zdrojoch energie* vyšlo 16 článkov, o *lesoch a odlesňovaní* 12 a 11 o *fosílnych palivách*. Dve témy – *oceány a moria* spolu s *extrémnym počasím a prírodnými katastrofami* mali zhodný počet, a to 10 správ.

Graf 5 Témy článkov COP21 Paríž, 2015

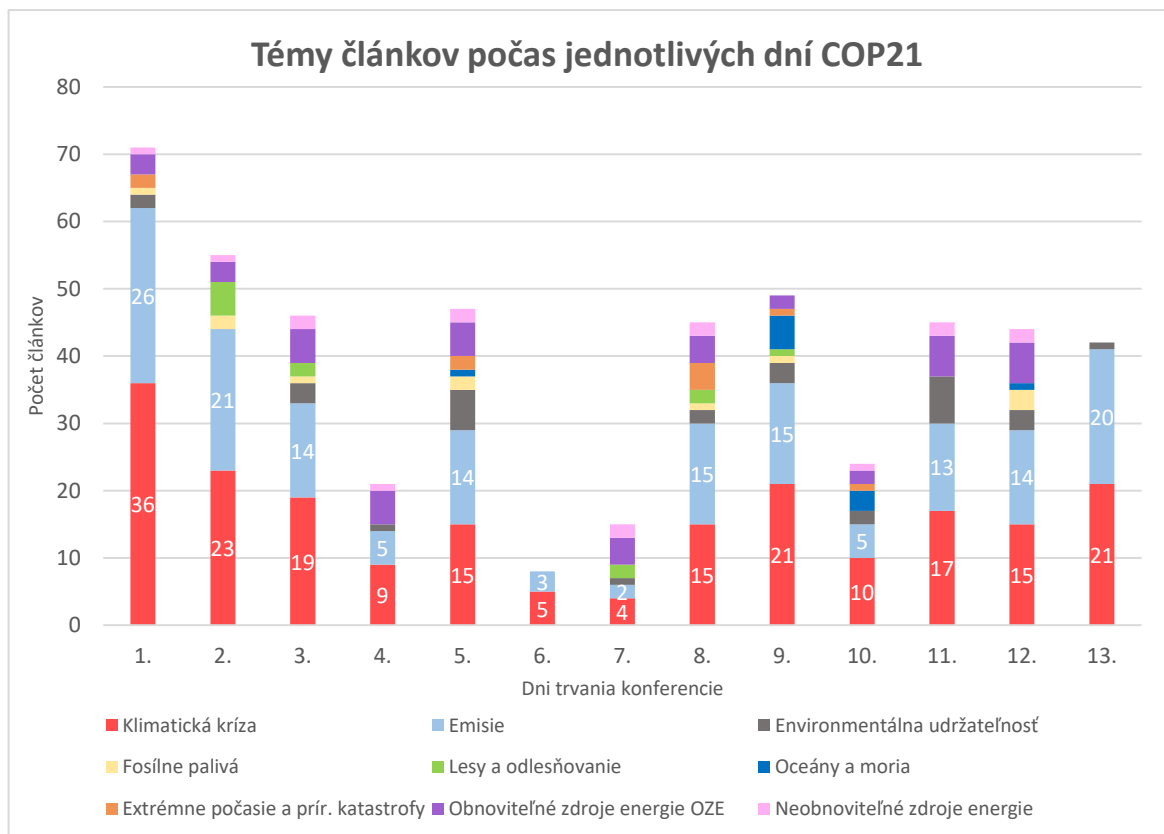
Téma	Klimatická kríza	Emisie	Environmentálna udržateľnosť	Fosílna palivá	Lesy a odlesňovanie	Oceány a moria	Extrémne počasie a prírodné katastrofy	Obnoviteľné zdroje energie	Neobnoviteľné zdroje energie
Počet	210	167	31	11	12	10	10	45	16

Tabuľka 4 Témy článkov COP21 Paríž, 2015

Na ďalšom grafe si zase môžeme všimnúť, že témy *klimatická kríza* a *emisie*, ktoré prevládali počas celej konferencie v Paríži, sa najviac spomínali v článkoch publikovaných počas prvého a druhého dňa.

O *klimatickej kríze* vyšlo najväčšie množstvo správ na prvý deň (36) a na druhý deň (23), pričom tretie najvyššie číslo sme zaregistrovali na deviaty aj trinásty deň (21). *Emisiám* sa redaktori *The Guardian* vo veľkom venovali počas prvého (26) a druhého dňa (21), a taktiež aj na posledný, teda trinásty deň (20).

Ako sme už spomínali, počas samitu v Paríži najmenej prevládali témy s názvom *oceány a moria* a *extrémne počasie a prírodné katastrofy*. O prvej téme redaktori písali na piaty (1), deviaty (5), desiaty (3) a dvanásty deň (1). O druhej spomenutej téme zas vyšli články na prvý (2), piaty (2), ôsmy (4), deviaty (1) a desiaty deň (1) samitu COP21.

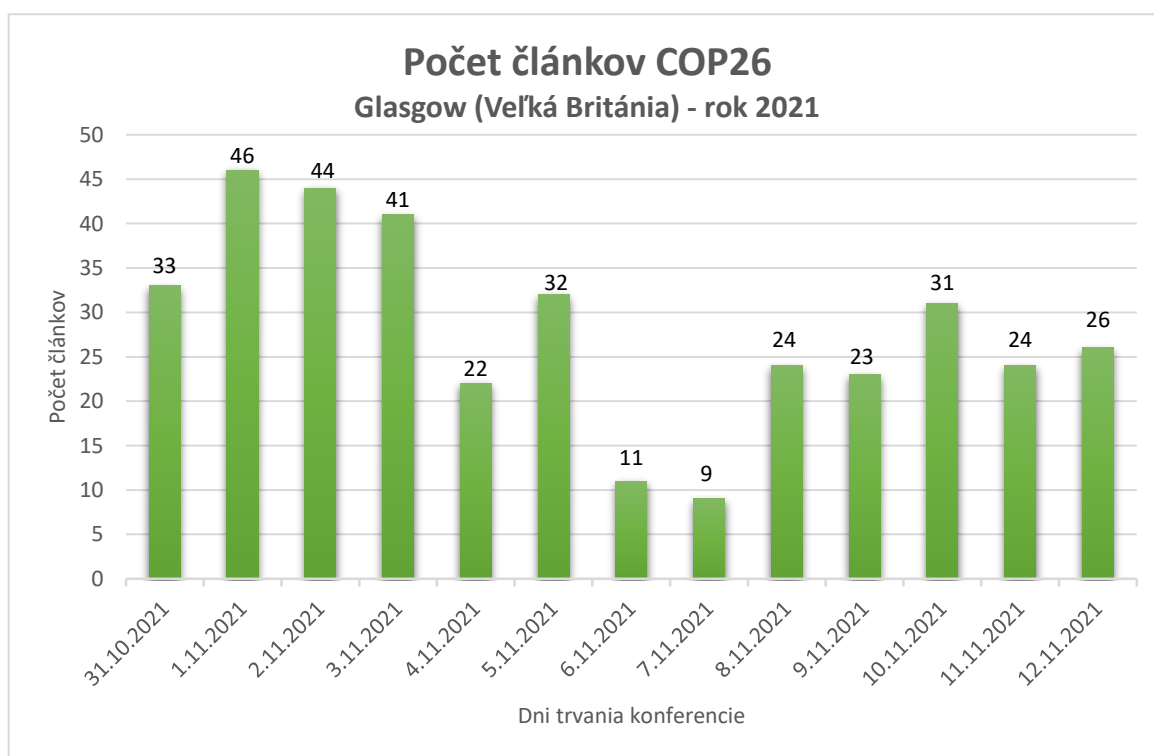

Graf 6 Témy článkov počas jednotlivých dní COP21

4.3 Počet článkov počas COP26 v Glasgowe v roku 2021

COP26, v poradí už 26. konferencia zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, trvala od 31. októbra do 12. novembra 2021 v škótskom Glasgowe. Predsedkyňou samitu mala byť britská ministerka pre energetiku a čistý rast Claire Perry O'Neillová, avšak neskôr ju odvolali a nahradili bývalým ministrom pre medzinárodný rozvoj Alok Sharma. Daná konferencia sa mala konať už v roku 2020, no pre pandémieu koronavírusu bola posunutá na nasledujúci rok. Práve na tomto samite mali svetoví lídri zistiť, ako sa darí štátom plniť záväzky, ktoré si stanovili vo vyššie spomínanej Parížskej dohode, a ideálne ich ešte sprísiť. (Rada EÚ, 2021 b, online)

Glasgowský klimatický pakt (Glasgow Climate Pact), teda dohoda, ktorú sa na samite podarila dosiahnuť, dané ciele a záväzky potvrdila, avšak na druhej strane v mnohých vyvolala sklamanie, keďže z nej na poslednú chvíľu vypadol záväzok o ukončení používania uhlia a ďalších fosílnych palív. Jedným z nových cieľov bola snaha o zníženie metánu na celom svete a poskytnutie financií pre rozvojové krajiny, ktoré by smerovali na riešenie dôsledkov zmeny klímy. Záväzok obmedziť oteplenie Zeme na 1,5 stupňa °C, vyplývajúci z dohody uzavretej v Paríži, si však po tejto konferencii bude vyžadovať ešte ďalšie úsilie svetových lídrov. (Rada EÚ. 2021 c, online)

Graf 7 Počet článkov COP26 Glasgow, 2021

	Deň	Počet článkov COP26
1.	31.10.2021	33
2.	1.11.2021	46
3.	2.11.2021	44
4.	3.11.2021	41
5.	4.11.2021	22
6.	5.11.2021	32
7.	6.11.2021	11
8.	7.11.2021	9
9.	8.11.2021	24
10.	9.11.2021	23
11.	10.11.2021	31
12.	11.11.2021	24
13.	12.11.2021	26
	SPOLU	366

Tabuľka 5 Počet článkov COP26 Glasgow, 2021

Na základe nášho výskumu môžeme v grafe vidieť, že *The Guardian* venoval konferencii v Glasgowe oveľa vyššiu pozornosť. Dokopy išlo o 366 článkov, ktoré redaktori vydali v danom období na webovej stránke pod tagom COP26. V porovnaní s COP21 tak publikovali o 133 článkov viac a v porovnaní s COP16 až o 280 správ viac.

Väčší počet článkov sa na stránke objavil v prvý týždeň samitu, konkrétne 229 správ. Počas druhého týždňa množstvo kleslo takmer o sto správ, pretože *The Guardian* vtedy zverejnil 137 článkov.

Najvyššie čísla redaktori dosiahli na začiatku konferencie, keď počas druhého (1. 11.), tretieho (2. 11.) a štvrtého dňa (3. 11.) pribudlo 46, 44 a 41 správ. V ďalšie dni samitu sa počty pohybovali okolo 20 – 30 správ a až na jeden prípad dosahovali dvojciferné čísla.

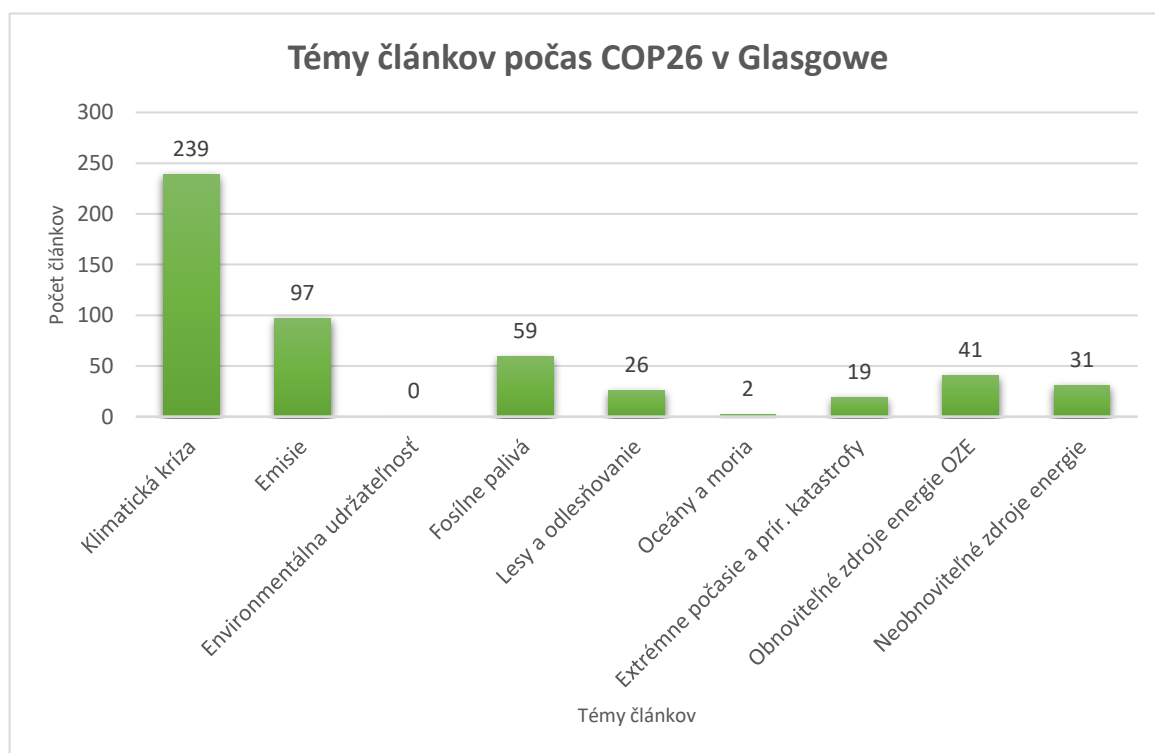
Najmenej správ bolo tentokrát na prelome prvého a druhého týždňa. Na siedmy deň (6. 11.) vydali iba 11 článkov a na ôsmy deň (7. 11.) dokonca ešte menej, a to len deväť. Išlo tak o jediný deň za celú konferenciu, kedy počty správ klesli z dvojciferných čísiel a článkov bolo menej než desať.

Keď sme zase porovnali úvodný deň samitu s tým záverečným, zistil sme, že opäť vyšlo viac článkov počas prvého dňa (33), pretože na konci COP26 ich *The Guardian* vydal iba 26.

4.3.1 Témy článkov počas COP26 v Glasgowe v roku 2021

Denník *The Guardian* venoval Konferencii OSN o zmene klímy v Glasgowe oveľa vyššiu pozornosť ako tým predchádzajúcim, avšak tematické zastúpenie bolo u článkov opäť iné. Téma *klimatickej krízy* opäť jednoznačne prevyšovala všetky ostatné, keďže o nej bolo napísaných až 239 článkov.

Ďalším témam sa redaktori denníka *The Guardian* venovali už podstatne menej, napríklad o *emisiách* bolo 97 článkov a o *fosílnych palivách* 59. O *obnoviteľných zdrojoch energie* sa písalo v 41 správach a o *neobnoviteľných zdrojoch energie* v 31 článkoch. Ešte menej informovali o *lesoch a odlesňovaní*, konkrétne išlo 26 článkov a čísla klesli aj pri téme *extrémneho počasia a prírodných katastrof*, pretože sa o nej písalo len v 19 správach. Najnižšie čísla sme zaznamenali pri dvoch témach – o *oceánoch a moriach* sa písalo iba v dvoch správach a o *environmentálnej udržateľnosti* sme nenašli ani jeden článok.

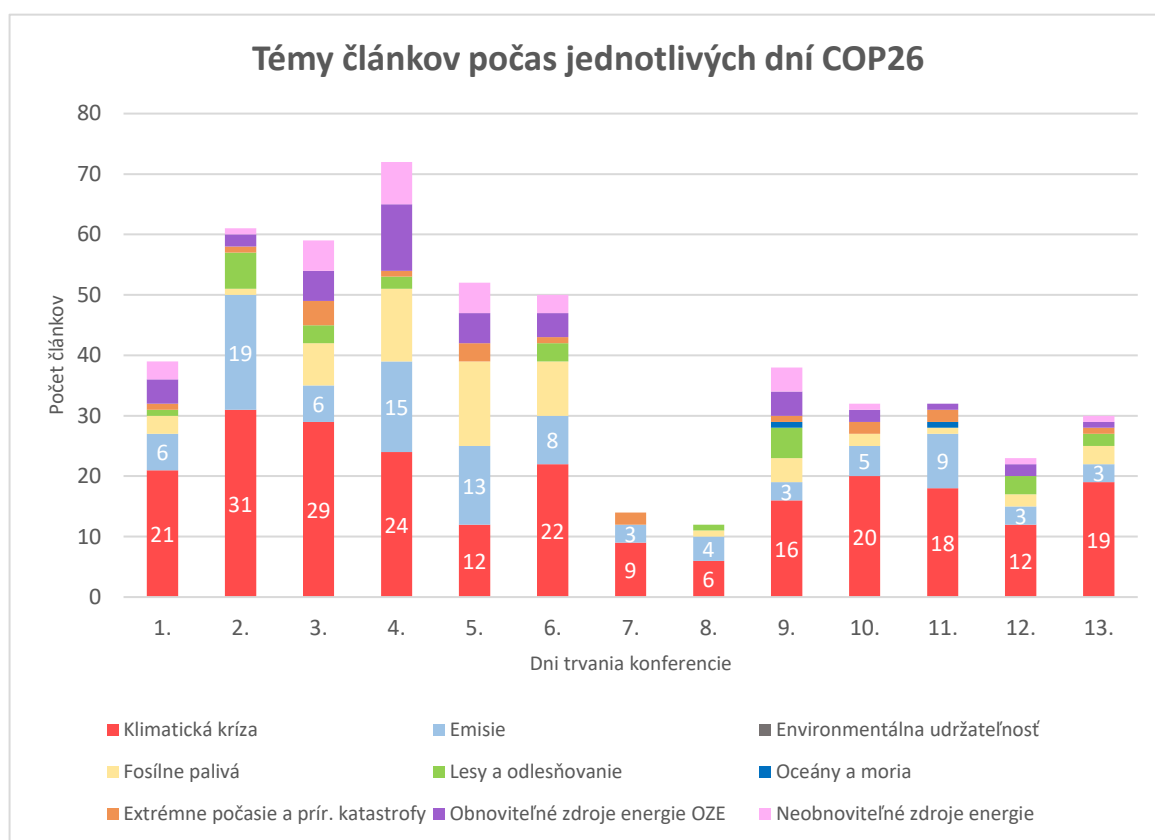
Graf 8 Témy článkov COP26 Glasgow, 2021

Téma	Klimatická kríza	Emisie	Environmentálna udržateľnosť	Fosílna palivá	Lesy a odlesňovanie	Oceány a moria	Extrémne počasie a prírodné katastrofy	Obnoviteľné zdroje energie	Neobnoviteľné zdroje energie
Počet	239	97	0	59	26	2	19	41	31

Tabuľka 6 Témy článkov COP26 Glasgow, 2021

Na ďalšom priloženom grafe sme sa zas snažili poukázať na to, v ktoré dni konferencie v Glasgowe boli publikované tie najčastejšie témy – teda *klimatická kríza* a *emisie*. O *klimatickej kríze* písal *The Guardian* najviac na druhý (31), tretí (29) a štvrtý deň samitu (24), čo čiastočne sedí aj s témou *emisii*. Aj v tomto prípade vyšiel najväčší počet správ na druhý deň (19), potom na štvrtý (15) a na piaty deň konferencie (13).

Ako sme už spomínali skôr, o téme *environmentálnej udržateľnosti* sme počas COP26 v Glasgowe nenašli ani jeden článok. Veľmi málo sa tiež riešila téma a *oceány a moria*, keďže dva články vyšli len na deviaty (1) a desiaty (1) deň samitu.

Graf 9 Témy článkov počas jednotlivých dní COP26

4.4 Komparácia počtov článkov počas COP16, COP21 a COP26

Už v predchádzajúcich kapitolách našej diplomovej práce sme uviedli, že sme sa vždy zameriavali na trinásť dní, počas ktorých konferencie trvali a riadili sme sa tagmi, pridanými k článkom na webovej stránke denníka *The Guardian*.

Pre väčšiu prehľadnosť sme spojili výsledky nášho výskumu, teda počty článkov zo všetkých Konferencií OSN o zmene klímy, do jedného grafu a farebne sme ich odlišili. Ako ste si už mohli skôr všimnúť, prvá spomínaná konferencia z roku 2010 v Cancúne bola označená oranžovou farbou, druhá konferencia z roku 2015 v Paríži zas modrou a posledná z roku 2021 s miestom konania v Glasgowe zelenou. Dané farebné kombinácie sme využili i v nasledujúcich grafoch.

Zaujímavým faktom je, že ani počas jednej nami skúmanej Konferencie OSN o zmene klímy nenastala situácia, že by redaktori britského denníka *The Guardian* nepokrývali svojimi článkami všetky dni trvania samitu. Výskum mnohokrát ukázal, že aj keď počas niektorých dní nevyšlo veľa článkov, bol na webovej stránke zverejnený aspoň minimálny, no nikdy nie nulový počet správ.

Prvá nami vybraná Konferencia OSN o zmene klímy COP16 v roku 2010 nevzbudila u redaktorov *The Guardian* až takú pozornosť a informovali o nej najmenej, keďže počty článkov počas jej trvania dosahovali výrazne nižšie čísla než mali nasledujúce samity. Za trinásť dní vyšlo na webovej stránke *The Guardian* menej než 100 článkov s tagom *COP 16: Cancún climate change conference 2010*, konkrétne len 86.

Druhá konferencia *COP21 v roku 2015* mala, naopak, skoro trikrát vyššie čísla článkov ako COP16. Celkovo redaktori zverejnili na webovej stránke *The Guardian* 233 správ s tagom *COP 21: Paris climate change conference 2015*.

O tretej konferencii s tagom *COP26 v roku 2021* zas informovali svojich čitateľov v skoro päťkrát viac článkoch než to bolo u COP16 v Cancúne a v dvakrát viac článkoch než cez COP21 v Paríži. V priebehu trinástich dní publikovali až 366 správ, čo bol v porovnaní s ostatnými konferenciami rozhodne najvyšší počet. Počas COP26 tak vyšlo o 280 článkov viac ako počas COP16 a o 133 článkov viac než počas COP21.

Keď sme si porovnali počty správ počas prvého a druhého týždňa konferencie COP16, nezistili sme žiadny rozdiel, pretože počas oboch týždňov vydali redaktori *The Guardian* zhodný počet správ, a to 43. Ide o zaujímavý fakt, pretože keď sme si to porovnali u COP21 a COP26, rozdiely tam boli.

Počas konferencie COP21 v Paríži vyšlo na webovej stránke počas prvého týždňa 123 správ a počas druhého o 13 menej, teda 110. Počas tretej skúmanej konferencie COP26 v Glasgowe zas vydali redaktori počas prvého týždňa 229 správ a počas druhého 137. U oboch samitov (COP21 i COP26) tak bol kladený väčší dôraz na prvý týždeň konferencie než na ten druhý, takže v tom čase podával *The Guardian* svojim čitateľom viac informácií.

U všetkých troch skúmaných konferencií tiež vzbudzoval väčšiu pozornosť redaktorov *The Guardianu* prvý deň samitu ako ten posledný, teda trinásty. Počas prvého dňa COP16 v Cancúne o ňom informovali čitateľov v deviatich článkoch, zatiaľ čo v posledný deň publikovali len päť správ. Vyššie číslo sme zaznamenali aj počas prvého dňa konferencie COP21 v Paríži, a to 36 článkov, no v jej závere to bolo už len 22. Samit COP26 v Glasgowe mal zas počas prvého dňa 33 článkov, avšak na konci konferencie sa číslo znížilo na 26.

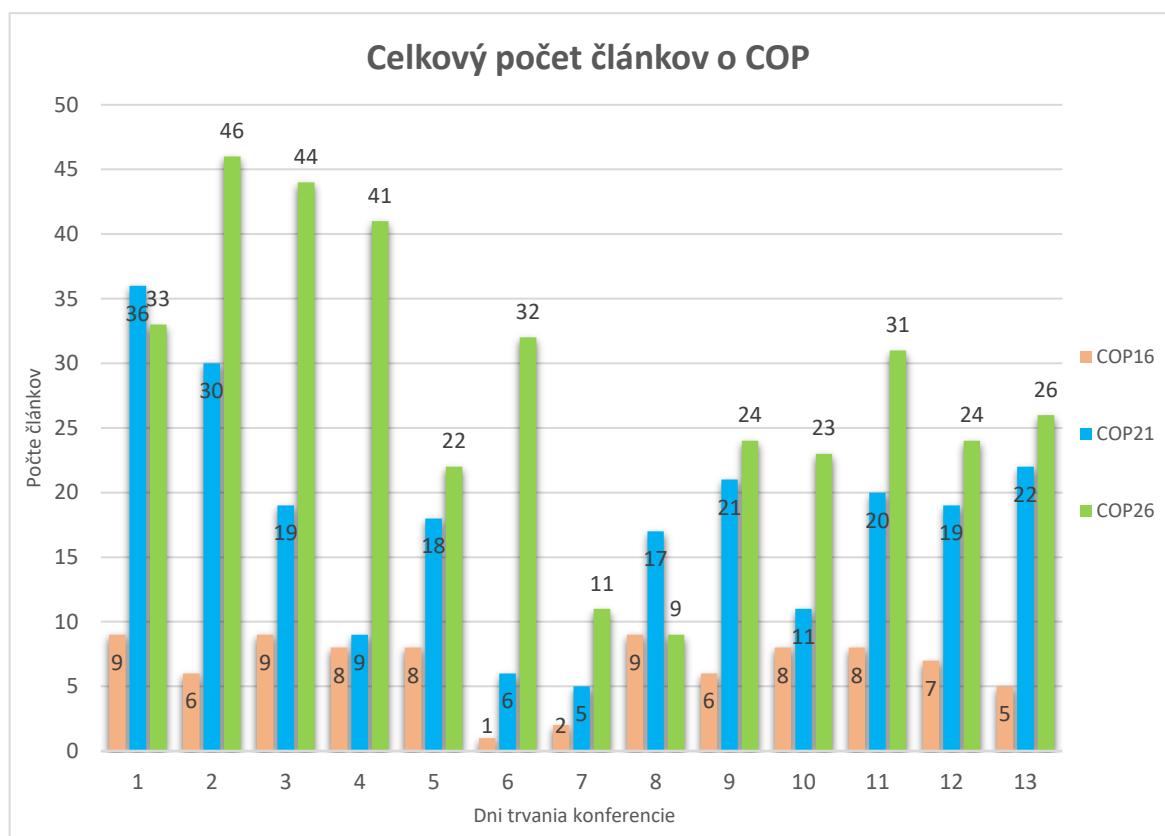
Ako sme už spomínali, COP16 v Cancúne mal zo všetkých skúmaných konferencií najnižšie čísla – dokonca redaktori *The Guardianu* ani počas jedného dňa nenapísali dvojciferný počet článkov. K číslu desať sa priblížili len v prvý (29. 11.), tretí (1. 12.) a ôsmy deň konferencie (6. 12.), keď na stránke vyšlo zhodne po deväť článkov. Osem článkov, čo bol druhý najväčší počet, publikovali na štvrtý (2. 12.) a piaty deň (3. 12.), a taktiež i na konci druhého týždňa samitu – na desiaty (8. 12.) a jedenásty deň (9. 12.).

U konferencie COP21 v Paríži už počty dosahovali najmä dvojciferné čísla. Najviac článkov vyšlo hneď v prvý deň (30. 11.), a to 36. Druhý najvyšší počet, teda 30, sme zaznamenali na nasledujúci deň (1. 12.) a počas ďalších dní už čísla len klesali a držali sa okolo hodnoty 20.

Samit COP26 v Glasgowe takisto dosahoval prevažne dvojciferné čísla, pričom pod hranicu desať klesli len raz. Redaktori denníka *The Guardian* tak publikovali najviac správ hneď na začiatku konferencie, keď počas troch dní vydali vyše 40 článkov. Konkrétne 46 správ vyšlo počas druhého dňa (1. 11.), 44 správ počas tretieho dňa (2. 11.) a 41 na štvrtý deň (3. 11.). Počas nasledujúcich dní už vychádzalo menej článkov, čo bol rovnaký prípad ako počas COP21 v Paríži.

Najmenej článkov vyšlo cez COP16 v Cancúne ku koncu prvého týždňa, pričom rovnaká situácia sa opakovala aj počas COP21 v Paríži a čiastočne i cez COP26 v Glasgowe. Pokiaľ ide o prvú spomínanú konferenciu (COP16), najnižší počet článkov sme zaznamenali na šiesty (1 správa) a siedmy deň (2 správy). V úplne rovnaké dni vyšlo najmenej správ aj počas druhého spomínaného samitu (COP21), keď na šiesty deň bolo publikovaných šesť článkov a siedmy deň päť. Počas tretej konferencie (COP26) čísla klesli na prelome prvého a druhého týždňa, takže na siedmy deň redaktori vydali 11 správ a na ôsmy deň ešte menej, a to deväť.

Dá sa teda povedať, že počas všetkých skúmaných konferencií OSN o zmene klímy publikoval *The Guardian* najmenej správ na ich siedmy deň, čo však mohlo byť spôsobené tým, že tento deň vždy pripadol na nedeľu.

Graf 10 Celkový počet článkov o COP

4.5 Komparácia tematického zamerania COP16, COP21 a COP26

V rámci predchádzajúcich podkapitol sme už spomínali tematické zameranie správ počas jednotlivých Konferencií OSN o zmene klímy (COP16, COP21, COP26). Keďže sme si ako sekundárny cieľ stanovili zistiť, na aké ekologické problémy a témy sa redaktori britského denníka *The Guardian* na svojich webových stránkach najviac zameriavali, tak sme si všímali aj tagy pod článkami, ktoré sme následne začlenili pod deväť všeobecnejších tematických oblastí z ekológie. Naším zámerom bolo poukázať na možnú preferovanosť určitej témy a zaujímalo nás tiež, aký priestor medzi ostatnými témami dostala klimatická kríza (klimatické zmena) v danom časovom rozpätí, teda počas jednotlivých samitov COP. Na nasledujúcom grafe tak môžeme vidieť celkový prehľad tém článkov, ktoré vyšli v priebehu skúmaných Konferencií OSN o zmene klímy v rokoch 2010, 2015 i 2021.

Z grafu jednoznačne vyplýva, že téma *klimatickej krízy* prevládala počas všetkých COP. Počas samitu v Cancúne bolo o *klimatickej kríze* 74 článkov a počas samitu v Paríži 210. Čísla najvýraznejšie stúpili v priebehu posledného samitu COP26 v Glasgowe, kedy o nej vyšlo až 239 správ. Išlo tak o jedinú oblasť, o ktorej *The Guardian* najviac informoval verejnosť. Druhou najpočetnejšou témou s celkovým počtom článkov 269 boli *emisie* a treťou *obnoviteľné zdroje energie*. O tej vyšlo spolu 89 článkov.

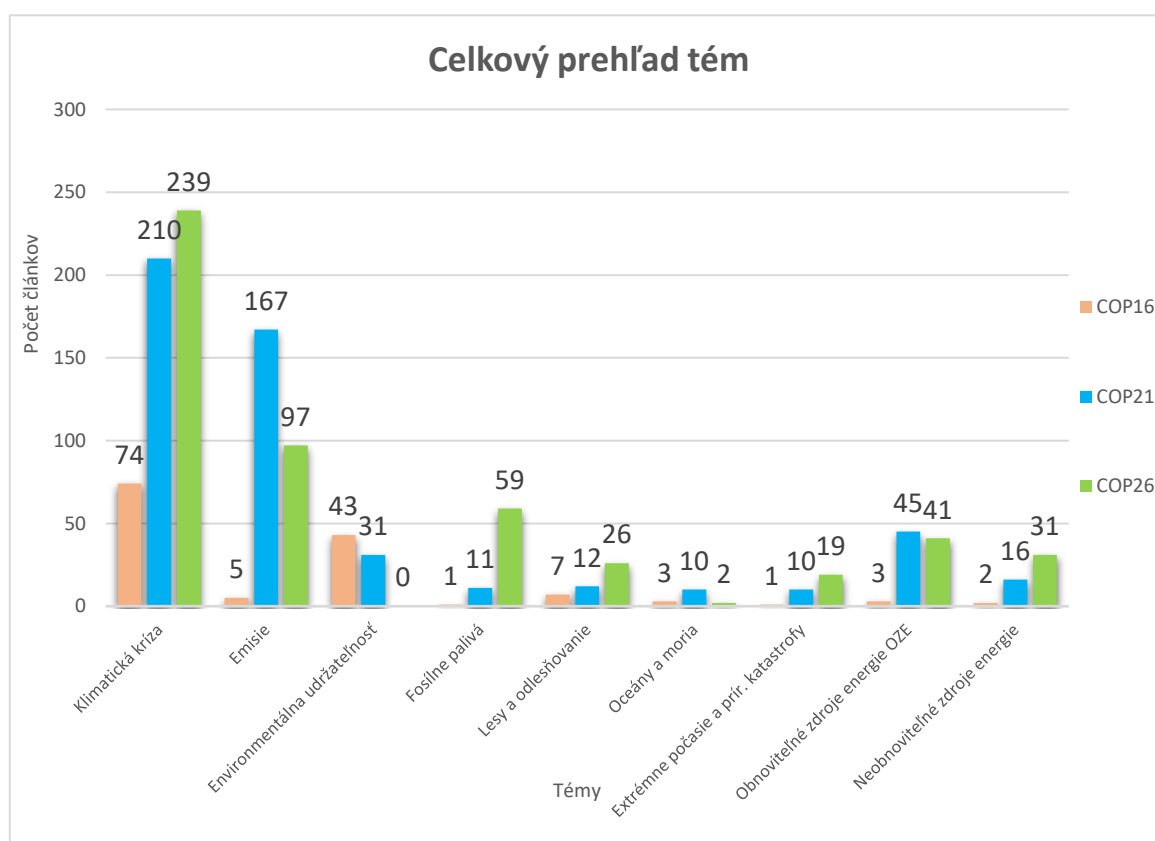
Pokiaľ ide o jednotlivé konferencie, zistili sme, že počas ich trvania vždy dominovali iné témy, jedinú zhodu mali všetky len v prípade už spomínanej *klimatickej krízy*. Samity COP21 v Paríži a COP26 v Glasgowe mali obe na druhom mieste *emisie* (COP21 – 167 správ, COP26 – 97 správ), zatiaľ čo počas prvej konferencie COP16 v Cancúne prevládala téma *environmentálnej udržateľnosti* (43 správ). Pri treťom mieste sme však nenašli zhodu ani v jednom prípade, COP16 tam mala *lesy a odlesňovanie* (7 správ), COP21 *obnoviteľné zdroje energie* (45 správ) a COP26 zas *fosilne palivá* (59 správ).

Keď sa na to pozrieme z druhej strany, na grafe môžeme vidieť aj témy, ktorým sa redaktori *The Guardianu* vo svojich článkoch vychádzajúcich počas konferencií príliš nevenovali. Úplne najhoršie čísla dosiahla téma *oceány a moria*. O tej bolo dokopy len 15 článkov. O niečo väčšiu pozornosť dostala na webovej stránke téma s názvom *extrémne počasie a prírodné katastrofy* – vyšlo o nej spolu 30 správ. O pätnásť správ viac publikovali redaktori v prípade *lesov a odlesňovania* – táto téma tak mala s počtom 45 článkov tretie najnižšie zastúpenie počas všetkých samitov COP.

Aj v tomto prípade sme však našli rozdiely v témach medzi jednotlivými konferenciami. Počas COP16 v Cancúne *The Guardian* venoval najmenšiu pozornosť *fosílnym palivám* (1 správa), *extrémnemu počasiu a prírodným katastrofám* (1 správa), *neobnoviteľným zdrojom energie* (2 správy) a *oceánom a moriam* (3 správy).

Cez COP21 v Paríži zas vyšlo najmenej článkov o *oceánoch a moriach* (10 správ) a o *extrémnom počasiu a prírodných katastrofách* (10 správ), čo sa v prípade druhej témy zhoduje s COP16. O niečo vyššie číslo dosiahli *fosílna palivá* (11 správ) a *lesy a odlesňovanie* (12 správ).

V priebehu COP26 v Glasgowe redaktori *The Guardianu*, prekvapivo, vôbec neinformovali o *environmentálnej udržateľnosti*, keďže sme nenašli ani jednu správu o tejto téme. O *oceánoch a moriach* v tom čase vyšli iba dva články a o *extrémnom počasiu a prírodných katastrofách* 19 správ, čo bolo dosť málo v porovnaní so zastúpením iných tém.

Graf 11 Celkový prehľad tém

4.6 Diskusia

V rámci našej diplomovej práce sme si stanovili dva ciele – primárny a sekundárny. Hlavným cieľom výskumu bolo prostredníctvom kvantitatívnej obsahovej analýzy a komparatívnej metódy zistiť, ako sa v online priestore zmenila informovanosť britského denníka *The Guardian* o Konferenciách OSN o zmene klímy v priebehu pätnástich rokov (od roku 2010 – do roku 2021), keďže sa vždy v rozpätí piatich rokov konali nami skúmané samity (COP16, COP21, COP26). Zaujímalo nás, či nastala nejaká zmena v počte uverejnených správ, teda či *The Guardian* svojim čitateľom skutočne pripomínal naliehavosť a závažnosť klimatickej krízy (klimatickej zmeny). Práve o tomto periodiku sa totiž tvrdilo, že je lídrom v kvalitnom a dôkladnom informovaní o danej problematike, a že environmentálne články jeho redaktorov patria medzi najčítanejšie na webovej stránke.

Vedľajším cieľom, na základe už zistených počtov článkov počas jednotlivých Konferencií OSN o zmene klímy, bolo zistiť, akým ekologickým témam a problémom sa redaktori *The Guardian* najviac venovali. Chceli sme tiež odhaliť možnú preferovanosť určitej témy a sledovať, ako informovali v danom časovom období už priamo o klimatickej kríze (klimatickej zmene).

Všetky zozbierané údaje sme si vo štvrtej kapitole roztriedili podľa rokov, podľa dní trvania COP aj podľa tém vyplývajúcich z určitých tagov. Tie sme sledovali pri každom publikovanom článku. Nadobudnutým dátam, ktoré sme spracovávali v programe Microsoft Excel, sme následne dali podobu tabuliek a stĺpcových grafov, a tak sme ich spravili prehľadnejšími. Vďaka tomu sme tiež dokázali nájsť odpovede na naše výskumné otázky a potvrdiť alebo vyvrátiť stanovené hypotézy.

Očakávali sme totiž, že informovanosť britského denníka *The Guardian* o Konferenciách OSN o zmene klímy (COP) sa v priebehu 15 rokov (od r. 2010 do r. 2021) na ich webovej stránke zvýšila, a že najviac redaktori informovali o poslednej, teda 26. konferencii (COP26) v Glasgowe v roku 2021. Ďalej sme predpokladali, že počas trvania každého vybraného samitu prevládala stále iný výber tém, teda že sa v priebehu daných rokov kládol dôraz na rozličné ekologické problémy. Mysleli sme si však, že počas všetkých konferencií bola jedna téma, ktorá v článkoch prevládala a vyskytovala sa v najväčšom počte, a to klimatická kríza. Na naše prekvapenie sa všetky štyri stanovené hypotézy potvrdili.

Prvá hypotéza sa potvrdila, pretože *The Guardian* naozaj zvýšil informovanosť o konferenciách, keďže vždy po piatich rokoch stúpol počet článkov. Aby sme boli presní, v roku 2010, teda počas COP16 v Cancúne, vydali v danom časovom období len 86 článkov. V roku 2015, v čase konferencie COP21 v Paríži, to už bolo skoro trikrát viac, pretože počet článkov stúpol na 233. Počas posledného samitu COP26 v Glasgowe v roku 2021 redaktori *The Guardianu* publikovali skoro päťkrát väčší počet článkov než počas COP16, a dvakrát tak väčší ako cez COP21. Konkrétne vydali počas trinástich dní až 366 správ. Zaujímavé je i to, že informovali čitateľov o všetkých spomenutých konferenciách, a ani raz sa nestalo, že by svojimi článkami nepokrývali každý deň samitu.

Zároveň sa tým potvrdila aj druhá hypotéza, v ktorej sme predpokladali, že *The Guardian* na svojej webovej stránke najviac informoval o 26. Konferencii OSN o zmene klímy (COP26) v Glasgowe. Ako sme už spomenuli vyššie, počas tohto samitu vyšlo najviac článkov, a to 366. Tento predpoklad bol teda správny a potvrdila sa naša domnienka o tom, že sa tak mohlo stať pre zvyšujúci sa záujem médií o zmeny klímy a jej dopady, alebo že svoju úlohu zohralo i miesto konania COP.

Keďže sme sa v našej práci taktiež zaoberali témami článkov, ďalšie výskumné otázky a hypotézy smerovali na túto oblasť. Pri skúmaní článkov sme si všímali aj tagy, teda kľúčové slová, pridelené autormi k jednotlivým článkom. Pre väčšiu relevantnosť výsledkov a lepšiu prehľadnosť grafov a tabuliek sme 24 špecifických tagov začlenili pod deväť všeobecnejších tém z oblasti ekológie. Konkrétne išlo o témy ako *klimatická kríza*, *emisie*, *environmentálna udržateľnosť*, *fosílna palivá*, *lesy a odlesňovanie*, *oceány a moria*, *extrémne počasie a prírodné katastrofy*, *obnoviteľné zdroje energie* a nakoniec *neobnoviteľné zdroje energie*.

V rámci tretej hypotézy sme predpokladali, že počas každej nami skúmanej konferencie COP prevládala na webovej stránke iný výber tém článkov. Táto hypotéza sa nám tiež potvrdila, pretože počas trvania jednotlivých konferencií vždy dominovali iné témy. Jedna však i tak prevládala najviac, a to *klimatická kríza*. COP16 v Cancúne mala na druhom mieste tému *environmentálna udržateľnosť* (43 správ), zatiaľ čo počas COP21 v Paríži a COP26 v Glasgowe mala druhé najvyššie zastúpenie téma *emisii*. Počas konferencie v Paríži o tejto téme vyšlo 167 článkov a počas konferencie v Glasgowe 97 článkov. Tretie najvyššie číslo sme u COP16 zaznamenali pri téme *lesy a odlesňovanie* (7 správ), zatiaľ čo u nasledujúcich samitov prevládali úplne iné témy.

Cez konferenciu v Paríži v roku 2015 to bola téma *obnoviteľných zdrojov energie* (45 správ) a cez konferenciu v Glasgowe v roku 2021 zas boli na treťom mieste *fosílna palivá* (59 správ).

V ďalšej hypotéze sme očakávali, že téma *klimatickej krízy* prevládala v článkoch počas trvania všetkých vybraných Konferencií OSN o zmene klímy (COP) najviac, čo sa taktiež potvrdilo. Ako sme už spomínali, a ako bolo možné vidieť i na grafoch, práve táto téma jednoznačne dominovala ako počas COP16, tak aj počas COP21 a COP26. Počas konferencie v roku 2010 v Cancúne vyšlo o *klimatickej kríze* 74 článkov a cez samit v roku 2015 v Paríži až 210 článkov. Najvýraznejšie stúpili čísla opäť počas poslednej konferencie, teda COP26 v Glasgowe v roku 2021, kedy o nej *The Guardian* publikoval až 239 správ.

Dôvodom bolo zrejme to, že ide o veľmi obsírnny pojem, ktorý v sebe zahŕňa i ďalšie procesy a problémy súvisiace so životným prostredím a ohrozením ľudstva. Zároveň *The Guardian* týmto pojmom čiastočne nahradil termín klimatická zmena, keďže ho považoval za vhodnejší a lepšie vystihujúci závažnosť a naliehavosť daného problému.

Výsledky výskumu tak potvrdili, že britský denník *The Guardian* naozaj patrí k médiám, ktoré dôsledne informujú svojich čitateľov o klimatickej kríze (klimatickej zmene), pričom im do pozornosti dáva tiež každoročné Konferencie OSN o zmene klímy. Ako ukázali počty uverejnených článkov, jeho zameranie sa na COP sa od roku 2010 do roku 2021 zvýšilo. Ide o dôležitú udalosť a obrovskú príležitosť pre svet, čo si zrejme uvedomujú aj redaktori denníka, pretože ako sme zistili, ani počas jedného samitu sa nestalo, že by verejnosti neprinesli nové a aktuálne informácie, prehľady, názory a fotografie z každého dňa konferencie.

Prínosom našej diplomovej práce by tak mohlo byť poukázanie na rozhodujúcu a významnú silu médií, ktorú by i iné periodiká, televízie a rádiá mohli využiť na niečo prospešné pre celý svet, rovnako ako to robí *The Guardian*, keď vyzýva verejnosť a svetových lídrov na prijatie okamžitých opatrení a akútne riešenie stavu klímy Zeme.

Na základe nášho výskumu si dovoľíme tvrdiť, že *The Guardian* by mohol byť inšpiráciou pre ďalšie médiá, i tie slovenské, aby taktiež prejavili zvýšený záujem o túto problematiku, samotné konferencie COP či ďalšie iniciatívy. Zároveň im môže byť dobrým príkladom k tomu, aby sa snažili písať kvalitné texty s využitím odborných a primeraných termínov, vychádzali z relevantných zdrojov, počúvali názory odborníkov a nebáli by sa im dať väčší priestor.

ZÁVER

Keďže si redaktori *The Guardian* uvedomovali, že klimatická kríza (klimatická zmena) je „*najnaliehavejšou otázkou našej doby*“, rozhodli sa svojou prácou prispieť k riešeniu tohto celosvetového problému. (VINER, 2019, online) Ako nám vyplynulo z poznatkov zozbieraných v teoretickej časti práce, ale aj z výskumu, práve dôslednejším informovaním o ekológii a problémoch súvisiacich so životným prostredím, i upozorňovaním na možné dopady klimatickej krízy na planétu, sa snažili zvyšovať povedomie spoločnosti o zmenách klímy. Vo svojich článkoch mnohokrát pripomínali čitateľom, ako klimatická kríza ovplyvňuje každodenný život ľudí po celom svete, ale taktiež to, ako sa mení pod vplyvom prírodných živlov a extrémnych výkyvov počasia.

Danej téme poskytovali náležitú pozornosť aj prostredníctvom vedcov a odborníkov, ktorým dávali priestor na vyjadrenie, ale písali tiež „lifestylové“ články o jedle, cestovaní a móde, čím sa snažili svojich čitateľov inšpirovať k udržateľnejšiemu životnému štýlu. (The Guardian, 2019 b, online)

V neposlednom rade sa redakcia *The Guardianu* venovala i investigatívnym článkom a reportážam „*z prvej línie klimatickej krízy*“. Mnoho správ bolo o ničivých a smrteľných prírodných katastrofách, napríklad o záplavách, vlnách horúčav, lesných požiaroch, zemetraseniach a tornádach, ktoré v nedávnej dobe postihli viaceré krajiny po celom svete. (The Guardian, 2021 g, online)

Redaktori sa zúčastňovali i každoročných Konferencií OSN o zmene klímy (COP), ktoré sa od roku 1995 konali v rôznych svetových metropolách a celkovo trvali trinásť dní. Práve na tieto samity sme zamerali našu pozornosť v diplomovej práci, pričom sme sa snažili zistiť, ako sa zmenila informovanosť britského denníka *The Guardian* o daných konferenciách v priebehu pätnástich rokov (od roku 2010 – do roku 2021) na jeho webových stránkach. Konkrétne sme skúmali tri vybrané samity, a to COP16 v Cancúne (rok 2010), COP21 v Paríži (rok 2015) a COP26 v Glasgowe (rok 2021).

Taktiež nás zaujímalo, akým ekologickým témam sa redaktori z *The Guardianu* najviac venovali vo svojich článkoch, a akú pozornosť dostávala už konkrétne klimatická kríza (klimatická zmena), teda či bola táto téma preferovaná viac než iné.

Pre lepšie pochopenie celej problematiky sme si potrebovali ozrejmiť aj historický vývin samotného denníka *The Guardian* a jeho viac ako dvadsaťročné pôsobenie v online priestore. Dané periodikum je totižto celosvetovo známe pre svoje spravodajstvo a má naozaj dlhoročnú históriu, keďže pod pôvodným názvom *The Manchester Guardian* vychádzalo už od roku 1821. (MOLE, 2021, online)

Celú teoretickú časť sme preto venovali *The Guardianu* ako takému, pričom nás zaujímalo jeho fungovanie, redakcia i konkrétne rubriky, uverejnené na webovej stránke. V druhej kapitole sme sa už pozreli na jeho podporu informovanosti o životnom prostredí a klimatickej kríze, ale priniesli sme tiež prehľad najvýznamnejších článkov o rôznych ekologických témach z obdobia 19., 20. a 21. storočia. Okrem toho sme v jednej podkapitole objasnili aj Konferencie OSN o zmene klímy (COP) so zameraním sa na tri nami vybrané samity, a priniesli sme viac informácií o ich priebehu a schválených dohodách.

V tretej kapitole sme si stanovili očakávané ciele – primárny a sekundárny, výskumné otázky spolu s hypotézami a opísali sme tiež metodiku práce. Zozbierané dáta a výsledky sme opísali vo výskumnej časti práce, ktorú tvorila štvrtá kapitola a diskusia. V rámci jednotlivých podkapitol sme uviedli, aký počet článkov vychádzal počas každej konferencie, teda počas COP16 v Cancúne, COP21 v Paríži a COP26 v Glasgowe.

Rovnako tak sme tam rozoberali tematické zameranie článkov, pričom bolo v priložených grafoch dobre vidieť, aké témy prevládali počas konkrétnych konferencií, ale aj počas jednotlivých dní. Všetky výsledky sme zosumarizovali a porovnali v nasledujúcich kapitolách a nakoniec i v diskusii. V tej sme si taktiež overili vopred stanovené hypotézy, ktoré sa nám všetky potvrdili.

Zistili sme, že informovanosť britského denníka *The Guardian* o konferenciách a v priebehu 15 rokov (od r. 2010 – do r. 2021) naozaj zvýšila, pričom redaktori podávali najviac správ o poslednej, teda 26. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, ktorá sa v roku 2021 konala v škótskom Glasgowe. Z hľadiska preferovanosti tém jednoznačne prevládla *klimatická kríza*, o ktorej bolo počas všetkých skúmaných samitov napísané najväčšie množstvo správ.

Myslíme si, že britský denník *The Guardian* si tak zrejme dobre uvedomuje významnosť Konferencií OSN o zmene klímy aj vážnosť klimatickej krízy, a preto už dlhodobo reaguje zvýšeným záujmom o túto problematiku. Ako sme už skôr uviedli, z tohto dôvodu môže byť inšpiráciou ako pre ďalšie svetové médiá, tak i pre verejnosť.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- BAČÍKOVÁ, M. – JANOVSÁ, A. 2018. *Základy metodológie pedagogicko-psychologického výskumu. Sprievodca pre študentov učiteľstva*. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018. 154 s. ISBN 978-80-8152-695-4.
- BARÁT, A. – PECHO, J. 2020. *Dopady klimatickej krízy na Slovensko*. Bratislava : Greenpeace, 2020, 15 s. Dostupné na: <https://www.greenpeace.org/static/planet4-slovakia-stateless/2020/02/54e4fe6f-gp-dopady-klimat-krizy-slovensko-screen-2.pdf>.
- DAVIS, D. 2002 a. *When Smoke Ran Like Water: Tales Of Environmental Deception And The Battle Against Pollution*. New York : Basic Books, 2002, 336 s. ISBN 978-0465015214. Dostupné na: https://www.sszp.eu/wp-content/uploads/2018_conference_SES_p-140_DzukovaJ_BednarovaL_f4.pdf.
- DŽUKOVÁ, J. – BEDNÁROVÁ, L. 2018. Dôsledky odlesňovania: Môže výsadba nových stromov ešte pomôcť? In *Recenzovaný zborník Sustainability - Environment - Safety 2018 z VIII. Medzinárodnej vedeckej konferencie* [online]. Žilina : STRIX/SSŽP, 2018. ISBN 978-80-89753-24-6, s. 140 – 144 s. [cit. 25. 02. 2022, 23:23].
- Európska komisia. 2010. Otázky bezpečnosti prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori : Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade [online]. Brusel : Európska komisia, 2010. 16 s. [cit. 01. 11. 2021, 13:09]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0560:FIN:SK:PDF>.
- HENDL, J. 2005. *Kvalitatívni výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha : Portál, 2005. 407 s. ISBN 80-7367-040-2.
- LAPIN, M. 2004. *Stručne o teórii klimatického systému zeme, najmä v súvislosti so zmenami klímy* : modifikácia profesorskej inauguračnej prednášky z 20. IX. 2004 [online]. 2004. [cit. 28. 01. 2022, 18:33]. Dostupné na: http://www.dmc.fmph.uniba.sk/public_html/main9.html.

- LEDECKÁ, V. 2011. Právne mechanizmy boja proti klimatickým zmenám. In *Zborník príspevkov zo študentského sympózia konaného dňa 20. apríla 2011 na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach* [online]. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2011. ISBN 978-80-7097-886-3, s.73 – 85. [cit. 29. 01. 2022, 01:10]. Dostupné na: https://www.upjs.sk/public/media/1084/Zbornik_19.pdf.
- LIVINGSTONE, K. 2002. *50 years on The struggle for air quality in London since the great smog of December 1952* [online]. London : Greater London Authority, 2002. 36 s. [cit. 19. 09. 2021, 20:31]. ISBN 1 85261 428 5. Dostupné na: <https://cleanair.london/app/uploads/CAL-217-Great-Smog-by-GLA-20021.pdf>.
- NELKIN, D. 1987. *Selling Science: How the Press Covers Science and Technology*. New York : WH Freeman & Co, 224 s. 1987. ISBN 978-0716718260.
- PUNCH, K. F. 2008. *Úspěšný návrh výzkumu*. Praha : Portál, 2008. 230 s. ISBN 978-80-7367-468-7.
- SCOTT, C.P. 1921. A Hundred Years [online]. London : Scott Trust & Guardian Media Group. 14 s. [cit. 09. 09. 2021, 21:53]. Dostupné na: http://backup.gmgplc.co.uk.s3.amazonaws.com/wpcontent/uploads/2010/10/CP_Scott_leader.pdf.
- ŠEFČÁK, E. – VOJTEK J. 2003. *Dejiny svetového novinárstva: Dejiny anglického novinárstva*. 2. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2003. 184 s. ISBN 80-223-1711-X.
- TRAMPOTA, T. – VOJTĚCHOVSKÁ, M. 2010. *Metody výzkumu médií*. Praha : Portál, 2010. 296 s. ISBN 978-80-7367-683-4.
- VOJTILLA, S. – ŠIROKÝ, P. 2009. *Globálne otepľovanie a klimatická zmena vo svete*. [online]. [Bratislava] : O. z. ZA MATKU ZEM a Slovenská klimatická koalícia, 2009. 52 s. [cit. 28. 01. 2022, 18:39]. Dostupné na: https://www.minv.sk/?Klimaticka_zmena&subor=202671.

Zoznam použitých článkov dostupných na internete

- ADAM, D. 2007. Worse than we thought. In *The Guardian* [online]. 2007. [cit. 01. 11. 2021, 00:42]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2007/feb/03/frontpagenews.greenpolitics>.
- BLAU, W. 2015. Welcome to the new Guardian website. In *The Guardian* [online]. 2015. [cit. 25. 08. 2021, 22:41]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/help/insideguardian/2015/jan/28/welcome-to-the-new-guardian-website>.
- Cambridge dictionary [online]. [Cambridge] : Cambridge University Press & Assessment, © 2022 [cit. 28. 01. 2022, 16:20]. Dostupné na: <https://dictionary.cambridge.org/>.
- CARRINGTON, D. 2010. *Cancún deal leaves hard climate tasks to Durban summit in 2011*. In *The Guardian* [online]. 2010. [cit. 19. 03. 2022, 14:20]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2010/dec/14/cancun-climate-change-compromise-carrington>.
- CARRINGTON, D. 2019. Why the Guardian is changing the language it uses about the environment. In *The Guardian* [online]. 2019. [cit. 23. 01. 2022, 19:42]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2019/may/17/why-the-guardian-is-changing-the-language-it-uses-about-the-environment>.
- DAVIS, D. 2002 b. The Great Smog. In *History Today* [online]. 2002, [cit. 19. 10. 2021, 20:21]. Dostupné na: <https://www.historytoday.com/archive/great-smog>.
- Enviroportál MŽP SR. 2015. *Kjótsky protokol k rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy* [online]. [Bratislava] : Enviroportál- Informačný portál rezortu MŽP SR, © 2015 [cit. 26. 10. 2021, 22:15]. Dostupné na: <https://web.archive.org/web/20150510194803/http://enviroportal.sk/dokumenty/mezinarodne-dohovory/dohovor/2>.
- FAIRHALL, D. 1986. Radioactive Russian dust cloud escapes. In *The Guardian*. 29. 04. 1986, s. 1. [cit. 31. 10. 2021, 00:25]. Dostupné na: <https://theguardian.newspapers.com/clip/71373446/the-guardian/>.

- FLORES, G. 2021. COP26: Everything you need to know about the UN Climate Summit. In *Greenpeace International* [online]. 2021. [cit. 29. 01. 2022, 23:22]. Dostupné na: <https://www.greenpeace.org/international/story/50130/cop26-everything-need-know-about-climate-summit/>.
- France 24. 2008. Der Spiegel issue on Islam banned in Egypt. In *France 24* [online]. 02. 04. 2008 [cit. 12. 09. 2021, 23:36]. Dostupné na: <https://www.france24.com/en/20080402-der-spiegel-issue-islam-banned-egypt-egypt-germany>.
- HARVEY, F. 2015. Paris climate change agreement: the world's greatest diplomatic success. In *The Guardian* [online]. 2015. [cit. 05. 11. 2021, 21:38]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2015/dec/13/paris-climate-deal-cop-diplomacy-developing-united-nations>.
- HARVEY, F. 2019. Secretive national oil companies hold our climate in their hands. In *The Guardian* [online]. 2019. [cit. 28. 02. 2021, 13:23]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/09/secretive-national-oil-companies-climate>.
- HERTSGAARD, M. – POPE, K. 2019. The media are complacent while the world burns. In *Columbia Journalism Review* [online]. 2019. [cit. 31. 01. 2022, 20:33]. Dostupné na: https://www.cjr.org/special_report/climate-change-media.php.
- HEWETT, F. 2021. Media Coverage Of Climate Change Is Improving. But That Alone Won't Stamp Out Disinformation. In *WBUR* [online]. 2021. [cit. 27. 02. 2022, 17:26]. Dostupné na: <https://www.wbur.org/cognoscenti/2021/07/02/heat-political-bias-in-climate-coverage-frederick-hewett>.
- HOLBORN, M. – NAREWSKA, E. 2011. Goodbye to Manchester: teaching resource from the GNM Archive, September 2011. In *The Guardian* [online]. 2011. [cit. 25. 07. 2021, 0:04]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnmeducationcentre/archive-educational-resource-september-2011>.

- IPSOS: Climate change increases in importance to citizens around the world [online]. [London] : IPSOS, © 2019 [cit. 27. 02. 2022, 22:15]. Dostupné na: <https://www.ipsos.com/en-uk/climate-change-increases-importance-citizens-around-world>.
- ISSP Informačný Systém pre Emisie Skleníkových Plynov SR [online]. [Bratislava] : Ministerstvo životného prostredia SR & Slovenský hydrometeorologický ústav, © 2007 [cit. 28. 01. 2022, 21:44]. Dostupné na: <https://web.archive.org/web/20210304182324/http://issp.air.sk/emissions.php>.
- JAVYS Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť [online]. [Jaslovské Bohunice] : Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť a. s., © 2022 [cit. 24. 02. 2022, 22:11]. Dostupné na: <https://www.javys.sk/sk/informacny-servis/energeticky-slovník>.
- JURÁŠEK, D. 2018. Odlesňovanie (deforestácia): pralesy na pokraji – príčiny a dôsledky. In *Inštitút pre paradigmatické reformy* [online]. 2018. [cit. 25. 02. 2022, 23:13]. Dostupné na: <https://ippr.sk/s/215-odlesnovanie-deforestacia-pralesy-na-pokraji-priciny-a-dosledky>.
- JUROŠKO, V. 2020. Čo je to tag. In *WP* [online]. 2020. [cit. 26. 01. 2022, 23:13]. Dostupné na: <https://wp.sk/co-je-to-tag/#respond>.
- KENNEDY, P. 2020. Do European media take climate change seriously enough? In *European Journalism Observatory* [online]. 2020. [cit. 01. 02. 2022, 20:02]. Dostupné na: <https://en.ejo.ch/specialist-journalism/do-european-media-take-climate-change-seriously-enough>.
- LASKIN, D. 2006. The Great London Smog. In *Weatherwise*. [online]. 2006, 42 – 45 s. [cit. 19. 10. 2021, 20:28]. Dostupné na: <http://dx.doi.org/10.3200/WEWI.59.6.42-45>.
- LAVILLE, S. – TAYLOR, M. 2017. A million bottles a minute: world's plastic binge 'as dangerous as climate change'. In *The Guardian* [online]. 2017. [cit. 28. 02. 2021, 19:23]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2017/jun/28/a-million-a-minute-worlds-plastic-bottle-binge-as-dangerous-as-climate-change>.
- LINHART, J. – VODÁKOVÁ, A. 2017. Metoda srovnávací. In *Sociologická encyklopedie* [online]. 2017. [cit. 21. 02. 2022, 22:57]. Dostupné na: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metoda_srovn%C3%A1vac%C3%AD.

- LYALL, S. 2005. A tabloid Guardian? Not quite. In *The New York Times* [online]. 2005. [cit. 08. 09. 2021, 19:56]. Dostupné na: [A tabloid Guardian? Not quite - The New York Times \(nytimes.com\)](https://www.nytimes.com/2005/09/08/nyregion/a-tabloid-guardian-not-quite.html).
- MATEJOVIČ, P. 2020. Klimatická kríza: najväčšia civilizačná hrozba súčasnosti. In *SME Historická revue* [online]. 2020. [cit. 20. 03. 2022, 14:28]. Dostupné na: <https://historickarevue.sme.sk/c/22529044/klimaticka-kriza-najvaecsia-civilizacna-hrozba-sucasnosti.html>.
- MCCURRY, J. 2011. Japan's Fukushima nuclear plant under state of emergency after quake. In *The Guardian* [online]. 2017. [cit. 28. 02. 2021, 22:33]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/world/2011/mar/11/japan-declares-nuclear-emergency-quake>.
- MOLE, P. 2016. Lessons from a Guardian Crisis. In *The Guardian* [online]. 2016. [cit. 31. 07. 2021, 23:21]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnmeducationcentre/2016/jan/04/crisis-guardian-marketing-1960s-gnm-archive-january-2016>.
- MOLE, P. et al. 2021. Unfinished business since 1821. In *The Guardian* [online]. 2021. [cit. 14. 07. 2021, 15:28]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/ng-interactive/2021/may/05/guardian-200-timelines#cartoons,environment,history,society,women,world>.
- MULHOLLAND, J. 2010. Welcome to the new Observer In *The Guardian* [online]. 2010. [cit. 09. 08. 2021, 16:32]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/help/insideguardian/2010/feb/21/new-observer>.
- MŽP Ministerstvo životného prostredia SR: *Výsledky rokovaní 16. konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a 6. zasadnutia zmluvných strán Kjótskeho protokolu, Cancún, Mexiko, 29. november – 10. december 2010* [online]. [Bratislava] : MŽP SR, © 2010 [cit. 29. 01. 2022, 01:02]. Dostupné na: <https://www.minzp.sk/files/oblasti/ovzdušie/zmena-klimy/medzinarodne-zmluvy/v8sledky-rokovani-cop-16-a-cmp-6.pdf>.

- NELSSON, R. 2017. From the archive: the Torrey Canyon oil spill disaster of 1967. In *The Guardian* [online]. 2017. [cit. 23. 10. 2021, 21:53]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/from-the-archive-blog/2017/mar/18/torrey-canyon-spill-disaster-1967>.
- NEYFAKH, L. 2007. Guardian Reclaims America. In *The Observer* [online]. 2007. [cit. 08. 09. 2021, 15:03]. Dostupné na: <https://observer.com/2007/09/iguardiani-reclaims-america/>.
- NUSAIRI EL, E. et al. 2016. A short history of the Guardian Weekly. In *The Guardian* [online]. 2016. [cit. 18. 07. 2021, 15:15]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/news/2016/dec/20/guardian-weekly-newspaper-history-editors-global-readers>.
- Oxford Learner's Dictionaries [online]. [Oxford] : Oxford University Press, © 2022 [cit. 28. 01. 2022, 19:43]. Dostupné na: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
- PILKINGTON, E. 2014. Guardian and Washington Post win Pulitzer prize for NSA revelations. In *The Guardian* [online]. 2014. [cit. 08. 09. 2021, 0:03]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/2014/apr/14/guardian-washington-post-pulitzer-nsa-revelations>.
- PLUNKETT, J. 2006. Gervais podcast in the record books. In *The Guardian* [online]. 2006. [cit. 07. 09. 2021, 21:15]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/2006/feb/06/radio.newmedia>.
- Rada EÚ. 2015. *Konferencia OSN o zmene klímy v Paríži, 30. novembra – 12. decembra 2015* [online]. [Brusel] : Rada EÚ a Európska rada, © 2015 [cit. 04. 11. 2021, 22:35]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/meetings/international-summit/2015/11/30-12/#>.
- Rada EÚ. 2021 a. *Konferencia OSN o zmene klímy (COP 26), samit svetových lídrov, Glasgow, Spojené kráľovstvo, 1. novembra 2021* [online]. [Brusel] : Rada EÚ a Európska rada, © 2021 [cit. 14. 11. 2021, 18:08]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/meetings/international-summit/2021/11/01/>.

- Rada EÚ. 2021 b. *Samit o zmene klímy COP26: prečo je dôležitý* online [online]. [Brusel] : Rada EÚ a Európska rada, © 2021 [cit. 14. 11. 2021, 18:08]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/climate-change/paris-agreement/cop26/>.
- Rada EÚ. 2021 c. *V Glasgowe sa skončil samit COP 26: dosiahol sa pokrok, ale treba urobiť viac* [online]. [Brusel] : Rada EÚ a Európska rada, © 2021 [cit. 12. 03. 2022, 19:18]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/climate-change/paris-agreement/cop26/>.
- RADFORD, T. 2019. Norman Myers obituary. In *The Guardian* [online]. 2019. [cit. 26. 10. 2021, 21:21]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/31/norman-myers-obituary>.
- RANDERSON, J. 2006. Tackle climate change or face deep recession, world's leaders warned. In *The Guardian* [online]. 2006. [cit. 31. 10. 2021, 23:13]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/uk/2006/oct/26/topstories3.politics>.
- RUSBRIDGER, A. 2004. 16 years of Guardian Weekend. In *The Guardian* [online]. 2004. [cit. 06. 08. 2021, 23:18]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2004/nov/27/weekend.alanrusbridger>.
- RUSBRIDGER, A. 2011. The Guardian iPad edition goes live. In *The Guardian* [online]. 2011. [cit. 23. 08. 2021, 16:18]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/help/insideguardian/2011/oct/13/guardian-ipad-edition-newsstand-app>.
- SAMPLE, I. – BRANIGAN, T. 2011. Fukushima nuclear plant blast puts Japan on high alert. In *The Guardian* [online]. 2011. [cit. 28. 02. 2021, 22:35]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/world/2011/mar/12/fukushima-nuclear-blast-japan-alert>.
- SIEA Slovenská inovačná a energetická agentúra: Energia z fosílnych palív [online]. [Bratislava] : SIEA, © 2020 [cit. 28. 01. 2022, 14:13]. Dostupné na: <https://www.siea.sk/bezplatne-poradenstvo/kamaratka-energia/nauc-sa/energia-a-jej-druhy/energia-z-fosilnych-paliv/>.

- SLANEY, R. – SANDERSON, M. 2018. Guardian podcasts - the very best of our audio journalism. In *The Guardian* [online]. 2018. [cit. 07. 09. 2021, 23:35]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/2016/sep/14/podcasts>.
- SLE Slovenská energetika [online]. [Žilina] : Slovenská energetika, a.s., © 2022 [cit. 28. 01. 2022, 10:01]. Dostupné na: <http://sle.sk/se-asistent/slovník/>.
- Society of Editors. 2014. Press Awards Winners 2000 – 2008. In *Society of Editors* [online]. 2014 [cit. 13. 09. 2021, 13:42]. Dostupné na: <https://web.archive.org/web/20171011230828/http://www.pressawards.org.uk/page-view.php?pagename=2000-2008-Winners>.
- Society of Editors. 2021. Congratulations to the winners of the Press Awards for 2020. In *Society of Editors* [online]. 2021 [cit. 15. 09. 2021, 13:32]. Dostupné na: <https://www.societyofeditors.org/events/national-press-awards-for-2020/gallery-of-winners/>.
- STODDARD, K. 2012 a. How the Guardian reported on London's Great Smog of 1952. In *The Guardian* [online]. 2012. [cit. 22. 10. 2021, 18:53]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/theguardian/from-the-archive-blog/2012/dec/05/great-smog-london-1952-archive>.
- STODDARD, K. 2012 b. Sixty years of headline news: Hold the (Guardian) front page. In *The Guardian* [online]. 2012. [cit. 20. 07. 2021, 11:01]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/theguardian/from-the-archive-blog/2012/sep/28/guardian-front-page-news-1952>.
- STRUHÁRIK, F. 2019. MediaBrífing: Nie klimatická zmena, ale kríza. Novinári menia slovník v článkoch o životnom prostredí. In *Denník N* [online]. 2019. [cit. 31. 01. 2022, 20:32]. Dostupné na: <https://dennikn.sk/1478843/mediabrifing-nie-klimaticka-zmena-ale-kriza-novinari-menia-slovník-v-clankoch-o-zivotnom-prostredi/>.
- SWENEY, M. 2017. Guardian and Observer to relaunch in tabloid format. In *The Guardian* [online]. 2017. [cit. 01. 09. 2021, 23:13]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/2017/jun/13/guardian-and-observer-to-relaunch-in-tabloid-format>.

- The Guardian. 1985. The aerosol and Antarctica. In *The Guardian* [online]. 30. 05. 1985, s. 13 [cit. 30. 10. 2021, 23:50]. Dostupné na:
<https://theguardian.newspapers.com/clip/71373246/the-guardian/>.
- The Guardian. 2002. History of the Observer. In *The Guardian* [online]. 06. 06. 2002 [cit. 07. 08. 2021, 13:39]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/06/2>.
- The Guardian. 2003. Guardian to offer paid-for content. In *The Guardian* [online] 08. 08. 2003 [cit. 22. 08. 2021, 22:45]. Dostupné na:
<https://www.theguardian.com/media/2003/jul/08/theguardian.pressandpublishing>.
- The Guardian. 2009 a. Guardian unveils new environment site. In *The Guardian* [online]. 07. 09. 2009 [cit. 09. 11. 2021, 11:30]. Dostupné na:
<https://www.theguardian.com/gnm-press-office/guardian-new-environment-website>.
- The Guardian. 2009 b. The Berliner format. In *The Guardian* [online]. 12. 05. 2009 [cit. 22. 08. 2021, 23:41]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gpc/berliner-format>.
- The Guardian. 2009 c. The story of the Berliner. In *The Guardian*. [online]. 12. 05. 2009 [cit. 22. 08. 2021, 23:56]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gpc/story-of-the-berliner>.
- The Guardian. 2012. CP Scott. In *The Guardian* [online]. 03. 01. 2012 [cit. 17. 07. 2021, 17:28]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnm-archive/collection-in-focus-cp-scott>.
- The Guardian. 2015 a. From the archive, 12 August 1869: Industrialist Sir William Armstrong on pollution. In *The Guardian* [online]. 12. 08. 2015 [cit. 17. 10. 2021, 13:03]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/the-northerner/2015/aug/12/sir-william-armstrong-pollution>.
- The Guardian. 2015 b. From the archive, 5 May 1821: Rooks attend the birth of the Guardian. In *The Guardian* [online]. 05. 05. 2015 [cit. 16. 10. 2021, 12:22]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/the-northerner/2015/may/05/rooks-manchester-guardian-1821-archive>.

- The Guardian. 2015 c. Guardian appoints Katharine Viner as editor-in-chief. In *The Guardian* [online] 20. 03. 2015 [cit. 25. 08. 2021, 22:15]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/2015/mar/20/guardian-appoints-katharine-viner-new-editor-in-chief>.
- The Guardian. 2015 d. The Scott Trust: values and history. In *The Guardian* [online]. 26. 07. 2015 [cit. 18. 07. 2021, 16:54]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/the-scott-trust/2015/jul/26/the-scott-trust>.
- The Guardian. 2016. Editorial: polluted rivers are a national problem – archive. In *The Guardian* [online]. 15. 11. 2016 [cit. 22. 10. 2021, 19:51]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2016/nov/15/rivers-pollution-environment-british>.
- The Guardian. 2017 a. Key moments in the Guardian's history: a timeline. In *The Guardian* [online]. 16. 11. 2017 [cit. 14. 07. 2021, 15:00]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/11/1>.
- The Guardian. 2017 b. Key moments in the Observer's history - a timeline. In *The Guardian* [online]. 07. 11. 2017 [cit. 09. 08. 2021, 15:07]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/11/2>.
- The Guardian. 2019 a. Black smoke scandal in Manchester: work of the abatement society - archive, 1913. In *The Guardian* [online]. 16. 10. 2019 [cit. 19. 10. 2021, 17:53]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/16/black-smoke-scandal-manchester-abatement-society-1913>.
- The Guardian. 2019 b. The Guardian's environmental pledge 2019. In *The Guardian* [online]. 15. 10. 2019 [cit. 09. 11. 2021, 21:38]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/ng-interactive/2019/oct/16/the-guardians-climate-pledge-2019>.
- The Guardian. 2020. The Guardian's climate pledge 2020. In *The Guardian* [online]. 2020 [cit. 09. 11. 2021, 21:43]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/ng-interactive/2020/oct/05/the-guardian-climate-pledge-2020-environment-emergency-carbon-emissions>.

- The Guardian. 2021 a. Digital subscription. In *The Guardian* [online]. © 2021 [cit. 08. 10. 2021, 22:07]. Dostupné na: <https://support.theguardian.com/eu/subscribe/digital>.
- The Guardian. 2021 b. Guardian wins eight awards at the Press Awards, including news website of the year. In *The Guardian* [online]. 16. 08. 2021 [cit. 15. 09. 2021, 13:54]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnm-press-office/2021/jul/16/guardian-wins-eight-awards-at-the-press-awards-including-news-website-of-the-year>.
- The Guardian. 2021 c. Help us deliver independent investigative journalism. In *The Guardian* [online] © 2021 [cit. 08. 10. 2021, 20:59]. Dostupné na: <https://support.theguardian.com/eu/support>.
- The Guardian. 2021 d. Michael Safi and Nosheen Iqbal announced as new presenters of the Guardian's Today in Focus podcast. In *The Guardian* [online]. 15. 07. 2021 [cit. 07. 09. 2021, 23:15]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/gnm-press-office/2021/jul/15/michael-safi-and-nosheen-iqbal-announced-as-new-presenters-of-the-guardians-today-in-focus-podcast>.
- The Guardian. 2021 e. The climate emergency is here. The media needs to act like it. In *The Guardian* [online]. 12. 04. 2021 [cit. 29. 01. 2021, 22:56]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2021/apr/12/covering-climate-now-guardian-climate-emergency>.
- The Guardian. 2021 f. The Guardian Weekly. In *The Guardian* [online]. © 2021 [cit. 08. 10. 2021, 22:09]. Dostupné na: <https://support.theguardian.com/eu/subscribe/weekly>.
- The Guardian. 2021 g. The Guardian's climate pledge. In *The Guardian* [online]. 25. 10. 2021 [cit. 31. 01. 2022, 23:03]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/environment/2021/oct/25/the-guardians-climate-pledge>.
- The Manchester Guardian. 1950. Our Warmer World. In *The Manchester Guardian* [online]. 04. 04. 1950, s. 5. [cit. 24. 10. 2021, 11:13]. Dostupné na: <https://theguardian.newspapers.com/clip/73531492/the-guardian/>.

- The Manchester Guardian. 1957. THREAT TO PORTS OF THE WORLD – Possible melting of polar ice-caps. In *The Manchester Guardian* [online]. 10. 09. 1957, s. 7. [cit. 24. 10. 2021, 11:33]. Dostupné na: <https://theguardian.newspapers.com/clip/73531629/the-guardian/>.
- The Wrap. 2011. ‘Ricky Gervais Show’ Renewed by HBO. In *The Wrap* [online]. 08. 04. 2011 [cit. 07. 09. 2021, 21:56]. Dostupné na: <https://www.thewrap.com/ricky-gervais-show-renewed-hbo-26292/>.
- TUCKER, A. 1978. Cold comfort. In *The Guardian*. 01. 08. 1978, s. 10. [cit. 25. 10. 2021, 18:49]. Dostupné na: <https://theguardian.newspapers.com/clip/71367334/the-guardian/>.
- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky [online]. [Bratislava] : Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, © 2009 [cit. 06. 11. 2021, 12:15]. Dostupné na: <https://www.uvzsr.sk/>.
- VINER, K. – PEMSEL, D. 2017. Guardian journalism goes from strength to strength. It's just our shape that's changing. In *The Guardian* [online]. 2017. [cit. 01. 09. 2021, 23:31]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/membership/2017/jun/13/guardian-journalism-goes-from-strength-to-strength-its-just-our-shape-thats-changing>.
- VINER, K. 2018. Welcome to a new look for the Guardian. In *The Guardian* [online]. 2018. [cit. 26. 08. 2021, 11:23]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/media/2018/jan/15/guardian-new-look-online-katharine-viner>.
- VINER, K. 2019. Today we pledge to give the climate crisis the attention it demands. In *The Guardian* [online]. 2019. [cit. 30. 01. 2022, 13:23]. Dostupné na: https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/16/today-we-pledge-to-give-the-climate-crisis-the-attention-it-demands?CMP=gu_com.
- WEAVER, M. 2020. Pressure on Dominic Cummings to quit over lockdown breach. In *The Guardian* [online]. 2020. [cit. 27. 08. 2021, 13:23]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/politics/2020/may/22/dominic-cummings-durham-trip-coronavirus-lockdown>.

- Webnoviny. 2010. Delegáti OSN si zachránili svoju tvár, klíma musí počkať. In *Webnoviny* [online]. 11. 12. 2010. [cit. 12. 03. 2022, 14:58]. Dostupné na: <https://www.webnoviny.sk/delegati-osn-si-zachranili-svoju-tvar-klima-musi-pockat/>.
- Webnoviny. 2015. Začala sa najväčšia klimatická konferencia v dejinách. In *Webnoviny* [online]. 30. 11. 2015. [cit. 12. 03. 2022, 14:28]. Dostupné na: <https://www.webnoviny.sk/zacala-sa-najvacsia-klimaticka-konferencia-v-dejinach/>.
- Webnoviny. 2021. Samit v Glasgowe nenaplnil svoje ciele, v otázke používania uhlia a fosílnych palív pristúpili na kompromis. In *Webnoviny* [online]. 14. 11. 2021. [cit. 14. 11. 2021, 20:28]. Dostupné na: <https://www.webnoviny.sk/nasvidiek/samit-v-glasgowe-nenaplnil-svoje-ciele-v-otazke-pouzivania-uhlia-a-fosilnych-paliv-pristupili-na-kompromis/>.